

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
peli Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicorile mai dese după tarifar
și învolat. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 31).

„GAZETA“ iese în de-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 172.—Anul LXVI.

Brașov, Duminecă 3 (16) August.

1903.

Revista politică.

Șeptemăna trecută a fost bogată în evenimente politice.

In politica internă a Ungariei nici în șeptemăna acesta nu s'a adus vr'o soluție. Svonul, ce l'am semnalat încă șeptemăna trecută despre demisionarea lui *Khuen-Hedervary* s'a adeverit. După audiența avută la Ischl, fostul ministru-președinte s'a întors la Budapesta, a convocat un consiliu de ministri și în unanimitate s'a hotărât ca întreg cabinetul să-și dea dimisia. Așa s'a și făcut, ér Majestatea Sa a primit dimisia cabinetului însărcinându-l să gireze mai departe afacerile până se va alege urmașul. Cine se fie însă acel urmaș? deorece nimeni nu îndrăsnesc să i-a moștenirea lui Szell și Khuen și să se bălăbănescă cu kossuthiștii la infinit. Căci kossuthiștii dic, că nu se vor lăsa de obstrucție până nu vor dobândi împlinirea cunoscutelor postulate maghiare în armată. Eri s'a ținut un mare consiliu militar la Viena, al cărui scop a fost să cerceteze cam ce s'ar pute împlini din dorințele kossuthiștilor? Mercuri va veni apoi Majestatea Sa la Budapesta și va chema la audiență mai mulți bărbați de stat. Acuma nu se pôte încă sci, cine va fi însărcinat cu formarea cabinetului. Mai mult se vorbește de *Apponyi*, dér alătura cu dânsul se mai vorbește și de ministrul de finanțe *Lukács* și de fostul ministru-președinte *Wekerle*. Vom vedé.

Intilnirea regelui Carol al României cu M. S. Monarchul nostru la Ischl, a fost din cele mai cordiale. Cei doi suverani au petrecut împreună două zile, făcând și câte-va excursiuni în împrejurimile orașului. Din Ischl regele Carol a plecat la Gastein. Majestatea Sa Francisc Iosif l'a însoțit

până la gară. Acolo s'au despărțit în cea mai mare dragoste, sărutându-se și îmbrățișându-se de trei ori. La intilnirea acesta, așa se dă cu socotéla, că s'au discutat lucruri importante referitoare mai ales la *tulburările din Macedonia*.

Scirile, ce sosesc din Macedonia au fost din cale afară alarmante. Bandele bulgare au atacat mai multe orașe, au tăiat firul telegrafic, au aruncat în aer cu dinamită mai multe poduri de ale căii ferate, au măcelărit funcționari turcesci, cu un cuvint revoluția a izbucnit din nou în totă puterea cuvintului.

Cu deosebire vilaetul Monastir este acela, care a fost mai mult bătut de revoluționari.

Aici s'a întâmplat un fapt extraordinar, care nu se scie, decât nu va avé urmări fatale pentru Turcia.

In ziua de 8 August anume consulul rusesc din Monastir *Rostovsky* se întorcea călare de la mânăstirea Bukovo și trecând pe lângă un gendarm turc, acesta a țintit arma asupra consulului și l'a împușcat.

După cum se vede din scirile sosite de la fața locului, consulul a avut cu gendarmul o altercație provocată de împrejurarea, că gendarmul nu l'a salutată pe consul, după cum îi ordonă regulamentul. Consulul, om iute de fire, s'a dus la dânsul și l'a întreat, de ce nu salută? Gendarmul, în loc să răspundă, a tras un foc asupra consulului stingându-i viața. (Foile turcesci spun, că consulul l'ar fi palmuit pe gendarm). Numele gendarmului este Halim.

Uciderea consulului *Rostovsky* este un fapt cu atât mai grav, cu cât se scie, că n'au trecut decât câte-va luni, de când un alt consul rusesc, cu numele *Scerbina* din *Mitrovița* a fost ucis de un turc cu

numele *Ibrahim*. Ucigașul a fost osândit la mörte, dér însuși Țarul Rusiei a fost acela, care a intervenit la Sultanul rugându-l să ierte lui *Ibrahim* pedepsa de mörte schimbându-o această în închisóre pe viață.

Acuma însă Țarul s'a supérat foc, ér foile rusesci scriu în ton foarte violent, cerând să fie pedepsită Turcia în mod esemplar, și ca o țără, care nu e vrednică să mai stea în concertul popórelor să fie ștersă de pe harta Europei.

De sigur, că de la amenințările foilor și până la fapte este încă o bună distanță, căci odată pornit războiul împotriva Turciei, chestiunea orientală se agravează și nimeni nu pôte prevedé incureăturile ce ar resulta de aici.

In Serbia s'au incurcat din nou lucrurile. *Ministeriul Avucumovic* și-a dat dimisia. Era mare neînțelegere între unii membrii ai cabinetului și între ministrul de război *Atanasovic*. Aceia stăruiau pe lângă *Atanasovic*, să dea afară din slujbă pe nisce ofiteri superiori, cari au fost favoriții regelui *Alexandru*. *Atanasovic* se împotriva. Regele *Petru* se dice, că a declarat, că va abdica decât ministrii nu vor ajunge la înțelegere. Se vorbește chiar și de un complot contra vieții lui *Petru*. — Sărmană țără!

In Franța s'a săvârșit șeptemăna această un atentat contra ministrului președinte *Combes*. Faptul s'a petrecut în Marsilia, unde *Combes* a ținut un discurs violent la banchetul învțătorilor. In acel discurs *Combes* s'a lăudat, că va prizoni și pe mai departe pe călugări și călugărițe, căci așa cer interesele țării. La eșire din sala, unde s'a ținut banchetul, un italian cu numele *Piccolo* a descărcat două glonțe asupra trăsorii, fără

să nimerescă. — Intr'aceea espulsările călugărilor merg înainte. Alaltă-erî poliția a spart ușile mânăstirii *Redemptoriștilor* din orașul *Nancy*, ér pe călugări, legați în fiere, i-au dus la închisóre.

Ce a spus regele Carol la Ischl? „*Vossische Zeitung*“, care trece de un diar bine întormat scrie, că la întrevedere din Ischl a regelui României cu împératul și regele Francisc Iosif s'au discutat atât chestiuni diplomatice, cât și militare. Tema principală a convorbirii a fost situația din Balcani și eventualitatea izbucnirii unui război între Bulgaria și Turcia. Regele Carol a declarat pe față, că întemeierea unui stat de sud, bulgăresc, chiar și în forma unei provincii autonome turcesci, ar involucra o primejdie amenințătoare, fiindcă rivna de expansiune a Bulgarilor are caracter revoluționar, ér comitetul macedonean face propagandă chiar și în unele orașe românesce de pe malul Dunării.

România nu pôte tolera, să fie vîrîtă în mijlocul unor popóre dușmănoșe și nu și-ar puté aréta și pe mai departe iubirea de pace, decât în acest chip i-ar fi amenințat viitorul.

Decă Bulgaria s'ar lăsa influințată de partidele cari zoresc războiul, România ar fi nevoită a aduce la cunoștința Bulgariei punctul său de vedere, punând la cale cel puțin o mobilizare parțială. Guvernul român a și elaborat proiectele și se mai pregătesc și alte lucruri, din cari Bulgaria ar trebui să înțelégă, că de primejdios este jocul, ce l'a început. Actualmente se urmăze tratative cu Țarul, ca să primescă a fi naș pentru copilul, ce se astéptă să-l nască principesa de corônă a României, și e posibil, că Țarul să mérégă în persoană la acest act familiar. Visita Țarului va fi un avertisment destul de lămurit pentru elementele revoluționare.

FOULETONUL „GAZ. TRANS“.

Constantin Brancoveanu.

De Carmen Sylva.

Era în August 1714.

Constantin Brancoveanu domnia de mult. Acum era în vîrstă de 60 ani și era domn înțelept și iubit. Patru feciori mândri îi împodobeau casa și îi înveseliau bătrânețele.

Pe vremile acelea și până în zilele noastre, domniau numai obiceiuri patriarcale. Nu numai domnul, ci fie-care boer avec curte în totă regula, avea dînic o masă de cel puțin șese-deci și adesea câte o sută de persoane, la care mâncau toate rudele, până la cele mai scăpătate, și avea și o mulțime de robi, de cari îngriji părintește, și grăjduri cu cai frumoși.

Feciorii, chiar de ar fi fost de mult însurați și de ar fi avut copii, tot n'ar fi îndrăznit să ședă jos de față cu tatăl lor, séu să fumeze, ori să spună vre-un cuvânt până ce nu-i întrea el.

Un act, cu deosebire solemn, era dî-

nicul spălat și pieptănat al barbei lungi și albe, în timpul căruia boierul primia lumea și da cuvântul pe rënd fie-cărui musafir, el stând pe divan, ér ceilalți stând în picioare de jur-imperejurul odaiei.

Astăzi, n'a rămas nici urmă din vechia demnitate și strălucire, dér n'a mai rămas urmă nici din nesiguranța, în care trăia lumea pe atunci și care făcea lumea de a-și păstra tot aurul în lădi și a-și avea totă mobila odăilor alcătuită din covore, pentru ca să pótă ridica tot peste noapte, când pētrundeau Turcii în țără.

De aceea, nici nu există monumente, căci în tot-déuna toate erau pustiite.

Multora dintre străbunii celor cari trăiesc astăzi le-au fost tăiate capetele de Turci, și sunt mulți cari nu sunt așa bătrâni și cari s'au născut în închisóre, după ce mai înainte, în ochii mamei lor, fuseseră tăiate capetele tatălui lor.

„Vin Turcii!“, era strigătul de gröză, care sguduia țără și n'o lăsa nici-odată să se liniștescă.

Pe dată ce câte-un domn domnia prea mult, începeau să se urzescă intrigi în po-triva lui la Constantinopol și era ridicat

fără de veste, sugrumat, înjunghiat, ori otrăvit, și altul îi lua locul.

Constantin Brancoveanu încă de mult ajunsese neplăcut Sultanului, pentru-că era înțelept și prea iubit de toți și pentru-că adunase și bogății. El pusese de bătuse și monede mari de aur, ceea-ce era un act de neaternare.

Se găsiră omeni destui, cari să aște mânia Sultanului; printre alții un doctor grec, care slujise multă vreme pe domn, și care cu privilegiul acesta se amoretase de fata lui cea frumoasă, domnița *Rucandra*. El avuse chiar îndrăsnéla să cêră mâna fetei și fusese refuzat de domn cu mândrie și dispreț.

Grecul vrea să-și răsbune pentru chipul cu care fusese tratat. Si într'atâta se linguși la Sera, în cât câștigă favoarea Sultanului și persecută pe Brancoveanu cu o violenție neobosită.

Intr'o dimineță domnul se sculă, își spălă fața și-și pieptăna barba cea albă ca zăpada. Pe când ținea încă în mână

pieptenul de fildeș, vedu de-odată că palatul îi e impresurat, paznicii desarmați ori înjunghiați, și ingrabă își chieamă feciorii: „Sculați! căci au sosit cei cari ne vor mörtea!“

El fû luat prins împreună cu soția, ficia lui, feciorii, nepotul și cumnatul său, vistierul *Văcărescu*.

Era înainte de Paști. Fură țirîți toți la Constantinopol, aruncați în închisórea celor șapte turnuri și ținuti acolo până la August.

Brancoveanu și *Văcărescu* erau supuși în toate zilele la cele mai înfricoșate chinuri, deore-ce nu voiau să spuie unde și-au ascuns bogățiile, — căci Turcii nu găsiră cât credeau ei că vor găsi, cu toate că răscoliseră și jefuiseră tot. Brancoveanu trimisese o parte din averii la Veneția, dér nu spuse acesta, cu toate chinurile cele grozave, cari sunt astfel descrise de cătră un secretar al domnului, în cât cetindu-le și-se face pèrul măciucă în cap. In sfârșit Turcii înțeleseră că nu mai aveau ce dobândi de la dânsii prin silă și îi înscințară să se pregătescă de mörte.

Dreptul Ungariei asupra Bosniei. Se scie, că deputații kosuthiști au redigat un memoriu, pe care l-au adresat Majestății Sale, enumerând toate durerile naționale câte cred că le au ei. Intre aceste dureri este și aceea, că Bosnia încă nici acum nu este încorporată către Ungaria. Diarul „Reichswehr“ din Viena, care este organul cercurilor militare răspunde acum la această durere a opoziției maghiare printr'un articol scris de deputatul austriac Perici. In acest articol se tăgăduiesc în mod hotărît, cumcă Ungaria ar avé vr'un drept asupra Bosniei.

Dacă o fi să se încorporeze Bosnia, dice Perici, atunci nici de cum nu va fi încorporată Ungariei, ci Croației, de ôrece Bosnia este parte constitutivă a Croației, așa că regele ungar Coloman nu ca rege al Ungariei ci ca rege al Croației a luat numele său de rege al Bosniei. După concluziunile lui Perici, politica sănătoasă a Austriei ar trebui să tindă într'acolo că Bosnia, Herțegovina și Dalmația să fie încorporate Croației. Firesce că d-l Perici, după cum îl arată numele, este croat.

Croații din America au adresat M. Sale Francisc Iosif și Țarului Nicolae un memoriu în care se plâng în contra maghiarilor cari au adus Croația la ruină morală și materială, și cer ocrotire în contra maghiarilor. In cas decă nu vor primi ajutor, Croații se vor uni cu Sârbii și vor face o revoluție în contra Ungariei, ca Macedonenii în contra Turciei.

Adunarea generală

a „Asociațiunii“ la Baia-mare.

Românii din Baia-mare și împrejurime și peste tot Românii din părțile Sătmărene au avut nisce serbări frumoase în zilele de 9 și 10 August.

In orașul Baia-mare s'a ținut adecă în numele zile adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Au trecut vr'o 20 de ani, de când nu s'a ținut în acel oraș vr'o adunare culturală românească și este ușor de înțeles, că Românii de acolo erau doritori de a vedé pe frații lor din toate unghiurile adunați în mijlocul lor, și din timp au făcut toate pregătirile pentru a-le face o primire din cele mai frumoase.

Comitetul Asociațiunii a plecat Vineri seara în 7 August din Sibiu și aprôpe la fie-care gară s'au urcat în tren numărôși domni și dômne. Sâmbătă dimineața au sosit în Cluși, de unde după puțină așteptare au plecat cu trenul de pe Valea Someșului spre Baia-mare. Erau așa de mulți, încât în micile vagoane ale trenului someșan numai cu mare greutate au găsit cu toții loc.

La ôrele 3 și 15 minute au sosit la Baia-mare, unde au fost întâmpinați cu

dragoste de cătră o mulțime de domni, dômne și domnișóre, precum și de bărbați și femei din popor.

In gara din Baia-mare a ținut o vorbire frumoasă de bine venire părintele din Săsariu Alexe Pop, căruia i-a răspuns membrul în comitet, Partenie Cosma din Sibiu, spunând, că deôre-ce președintele Asociațiunii, d-l Alexandru Mocsonyi fiind cam bolnav la băile din Gmunden, ér vice-președintele d-l I. Sterca Șuluț din cauza bêtănănelor n'a putut face o călătorie așa de lungă, a fost densusul însărcinat, ca să fie președinte la adunarea din Baia-mare. Mulțumesc pentru frumoasa primire. Apoi se urcă cu toții în trăsuri, în frunte cu d-l Cosma, care ocupă loc în trăsura de gală a d-lui Alexe Pocol, proprietar de mine, trasă de patru cai și intră în oraș, unde apoi au fost încuartați la hotel și pe la case particulare.

In seara aceleiași zile s'au adunat cu toții în curtea hotelului celui mare, care era prefăcută într'o grădină de flori și verdéță. Aici s'a ținut așa numita seară de cunoscință la care primul toast l'a rostit d-l Alexe Pocol, urând ôspeților bună venire. I-a răspuns d-l N. Vecerdea din Brașov.

A doua zi, Duminecă, s'au început lucrările adunării. Inainte de adunare însă, după un bun obicei românesc și creștinesc s'au dus cu toții la biserica română gr. catolică unde s'a ținut liturghie, cêrând binecuvântarea celui de sus pe lucrările Asociațiunii.

Ca să se dea strălucire mai mare serviciului divin, d-l Pocol, care tot în ziua aceea serba ziua onomastică a minelor sale de aur, numite Leopoldine, a adus pe toți lucrătorii săi, îmbrăcați în uniformă de mineră (băieși) și împodobiți cu crengi verzi, în număr de vr'o 300, la biserică, unde au format spali de la pórta întirimului până la ușa bisericeii. Acești lucrători sunt disciplinați milităresc și au fanfara (musica) lor proprie.

La liturghie a pontificat protopopul Șuta din Mofin, protopopul Dr. Daianu din Cluși și alți preoți, ér părintele Berinde din Seini, a ținut o predică frumoasă.

După liturghie s'a deschis adunarea în sala cea mare a hotelului. Președintele d-l Partenie Cosma a rostit un discurs, în care a arătat câte lucruri bune a săvârșit Asociațiunea noastră în timpul de 42 ani de când s'a întemeiat. A dat stipendii la studenții săraci, a ajutat școlele, a spriginit literatura, a înființat școla de fete din Sibiu și altele.

D-l George Pop de Băsesci a salutat apoi Asociațiunea în numele fiicei sale „Societatea pentru fond de teatru“, ér d-l protopop Șuta a rostit un frumos discurs, salutând Asociațiunea în numele despărțământului numit Sătmăro-Ugocia, al cărui președinte e păr. Șuta.

După aceste vorbiri s'au ales comisiunile.

Dintre jurnale erau reprezentate la adunare „Gazeta Transilvaniei“ Brașov, „Telegraful român“ din Sibiu, „Unirea“ din Blăși, „Drapelul“ din Lugosiu, „Tribuna Poporului“ din Arad, „Libertatea“ din Orăștie, „Răvașul“ din Cluși, „Revista Bistriței“ din Bistrița și „Vremea“ din București.

Representantul nostru era d-l Dr. Sextil Pușcariu.

După ce s'au desbătut afacerile Asociațiunii, s'au întrunit cu toții la un banchet, la care s'au rostit mai multe toaste: D. P. Cosma pentru Maiestatea Sa, Avram Breban pentru comitet, Dr. Beu (unguresce) pentru primarul orașului, d-l Gellert, — care i-a răspuns în termeni călduroși. Au mai vorbit și alții, ér la sfârșit cu toții au dorit să audă și pe părintele Dr. Vasile Lucaciu, care a și ținut un discurs, mult aplaudat. La banchet au fost 300 persoane.

După banchet s'a ținut două dîser-tații. A vorbit profesorul Negruțiu din Blăși despre cultivarea pământului. Erau de față mulți ômeni din popor, cărora le-a plăcut cuvântarea d-lui Negruțiu din Blăși, spusă pe înțelesul tuturor. Al doilea, care a vorbit a fost Dr. Florian Stan din Beiuș.

Duminecă seara a fost concert la care a cântat un cor mixt sub conducerea d-lui student în medicină Vasile Bașota, apoi d-șorele Lucreția Mureșianu din Beiuș, Virginia Gall din Săcuieu, Valeria Isacu din Cluși și A. Onițiu din Sibiu.

Luni s'a ținut a doua ședință în care s'au votat propunerile făcute de comisiuni. S'a votat mulțumită „Albinei“ pentru-că administreză gratuit fondurile, d-lui Andrei Cosma din Șimleu pentru-că a purtat grije de moștenirea lui Nichită și Filep lăsată Asociațiunii. S'a primit dimisia secretarului Dr. Diamonovich și a altor doi membrii din comitet. Nu s'a primit însă dimisia d-lui canonic Dr. Augustin Bunea din Blăși și s'a hotărît să fie rugat a rămâne în sinul comitetului, căruia numai onóre îi face.

Luni seara s'a dat un bal splendid, la care au luat parte fôrte mulți.

In general adunarea Asociațiunii a decurs fôrte bine și n'a fost tulburată prin nimica. Numai în seara când s'a ținut concertul se dice, că s'ar fi adunat în fața hotelului nisce Unguri din plebe, cari își umpluseră buzunarele cu pietri, pe semne aveau de gând să facă demonstrație. Ei s'au împrăsciat însă în curând, după ce și-au ușurat sufletul prin nisce strigăte sêlbaticе.

La aceste serbări au participat și următorii ôspeți din România: prințul Leon Ghica cu vărul său Alexandru, d-l Davila redactor șef al diarului „Vremea“ și d-l Victor Arteni, doctor în drept și redactor la „Vremea“.

Cu ocaziunea acésta s'au încasat 3424 corône ca taxe de la membri. Ca membri fondatori cu taxa de câte 400 cor. s'au înscris V. Pop (Arad), Dr. I. Vaida, Dr. Teofil Dragoș și Alexe Pocol.

SCIRILE DILEI.

— 2 August v.

Din incidentul zilei natale a Majestății Sale se va face în seara de 17 August iluminatie la casa sfatului, edificiul magistratului și la poliție, ér capela orașului va aranja o serenadă. Din partea magistratului comunei Brașov se exprimă speranța că cetățenii Brașoveni vor urma esemplul autorităților, iluminând în numita seară ferestrele dinspre stradă, mai ales în piața mare. Asemenea iluminatie se va face și în seara de 19 August în onórea zilei de sf. Stefan.

Instalarea din Oradea-mare. Cetim în „Familia“: Vêduvita diecesă gr. cat. a Oradei-mari va avé Duminecă la 3 (16) August o zi de serbătore: instalarea P. S. Sale episcopului Dr. Demetriu Radu în scaunul episcopesc vacant. Instalarea, din cauza că reședința episcopescă se renovéază, va avé un caracter pur bisericesc. Nu vor fi recepțiuni, nici prânz de gală nu se va da. Drept rescumpărare, P. S. Sa a trimis încă din Lugos primarului Oradei-mari suma de 3000 corône, oferind din suma acésta 1000 de corône pentru săraci și lăsând în voia senatului orașesc d'a împărți restul de 2000 pentru alte scopuri filantropice. P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu sosesc în Oradea-mare Sâmbătă, 2 (15) August, după amiazi la 4, însoțit de canonicul și prelatul papal Ioan Boros, de frate-său, vicarul din Hațeg Dr. Iacob Radu, de secretarul Dr. Fireza, de medicul Dr. Iacob Maior și avocatul Dr. Isidor Pop. La gară va fi întâmpinat de cler și de inteligența mirénă în frunte cu vicarul capitular Rds. d-n Dr. Augustin Luran. De la gară P. S. Sa și suita va merge drept la școla normală unde va ședé interimar. Duminecă la instalare va rosti o cuvântare. Luni va ținé consistoriu plenar.

La temniță. „T. R.“ de Vineri scrie: Erî, Joi, a fost înmănat d-lui I. V. Păcățianu, ordinul ministrului de justiție, prin care i-se face de datoriță a se presenta în 10 Septembrie n. c. înaintea inspectorului temniței de stat din Seghedin, pentru a-și începe pedepsa de șese luni, dictată în procesul pentru „Cartea de aur“, volumul I.

Masa studenților români din Cluși. La articolul publicat în numărul de Dumineca trecută semnat de „Opincariul“ am primit nisce observațiuni întregitoare din partea d-lui student în filosofie Traian Suciu din Bogata-olténă. D-l Suciu, care a fost anul trecut membru la „masa stu-

Brancoveanu adună pe feciorii săi în juru-i și le vorbi astfel:

— Și bunurile și viața ne sunt pierdute. Acum trebuie să îngrijim să nu ne pierdem și sufletele! Fiți bărbați, iubii mei, și nu vă fie témă de mórte. Vedeți, ce a suferit Christos pentru noi și de ce mórte amară a murit? Rămâneți tari în credință și nu vă căinați, nici pentru viața voastră, nici pentru lumea totă!

Cei patru tineri frumoși steteau în fața lui, și-i ascultau cuvintele. Pe urmă îi sărutară mâna, și el se uită cu ochi luminoși la ei, mândria vieții lui, de la care sperase fericirea și pe cari acum îi pregătia să móră creștinesc. Când se uită la cel mai mic, care era încă copil, ochii i-se umplură de lacrimi.

* * *

Atunci se auđi sgomot în odaia de alături și intră un pașă, care le porunci să mERGă cu densusul la Sultan.

Sultanul ședea pe malul Bosforului într'un chiosc minunat, ce strălucea de aur și de pietre nestimate.

— Brancovene, dîse densusul, adevérat este că ai vrut să te desparți de împărăția noastră și să-ți faci țera neatérnată? Spune! Adevérat este că ai pus de au bătut monede de aur din bogățiile tale? Spune, cum ai putut lucra astfel, fără de témă, par'că n'ai fi avut stăpân?... Desvinovătesce-te!

— De-am domnit bine ori réu, dîse domnul, acésta numai Dumneđeu o scie; ér decă am fost mare pe pământ, uită-te acum ce sunt!

— Brancovene, mESORĂ-ȚI vorbele! Sunteți toți pedepsiți cu mórte; nici unul din némul tEU nu va scăpa cu viață.

— Cum o vrea Dumneđeu. Viața noastră e în mâna ta!

Poporul sta grămădit împrejur și Brancoveanu se uita la mulțime cu privirea liniștită. Intre ei recunoscu pe dómna și pe flicăsa, — pe cari turcii le aduseseră ca să fie față la gróznica privelisce, — și ochii lui se întunecară.

Un muezin înaintă, făcú trei plecaciuni, și dîse:

— Stăpâne, noi avem un obicei,

anume că osinditul póte fi iertat, decă își schimbă legea și se dá la sfânta noastră credință.

— Brancovene, dîse Sultanul, lapădă-te de cAINESCA ta credință creștinescă, și îmbrățișează credința noastră, împreună cu fii tEi, ca să trăiți și să fiți liberi!

— Mai bine să se stingă némul meu, de cât să mă lapăd de sfânta mea credință!

— Atunci, pregătiți-vE de mórte! strigă Sultanul încruntându-se.

Și porunci ca să puie întâiu mâna pe Văcărescu.

— Fă-te turc și lapădă-te de stăpânul tEU, ca să fii și bogat și fericit!

— Un Văcărescu nu și trădează domnul și biserica! strigă acesta.

Și-și plecá capul de i-l tăia.

După acesta, Turcii puseră mâna pe al treilea fiu al lui Brancoveanu, un băiat falnic cu ochii negri plini de foc și cu un păr negru ca pana corbului.

Mustățile abia îi mijeau.

— Lapădă-te de credința ta, dîse Sultanul și te cruț.

— Nu-mi face rușinea, vorbindu-mi astfel, dîse el.

Și ingenunchiá, ér capul lui se rostogoli până dinaintea picioarelor tatălui său. Acesta oftă din adencul inimei și dîse:

— Dómne! Facă-se voia ta!

Sultanul arătá pe al doilea fiu. Acesta căđu în genunchi în fața tatălui său. Bêtrânul îngálbeni de frică, că nu cumva fiul său să slăbescă; dér el ridicá spre densusul ochii săi pEtrunđetori și dîse roșindu-se:

— Tatá! numai eu ȚI-am adus nEca-

zurii și ȚI-am turburat viața din pricina inimei mele slabe și sângelui meu iute. Nu pot să mă duc să dorm somnul de veci, până ce nu-ȚI voi sărutá mâna și nu-ȚI voi cere iertare!

Fața bêtrânului se însenină și blagoslovindu-l îi dîse:

— In cEsl acesta, ori-ce greșală e isbăvită, fEtul meu!... Du-te la D-đeu!

Și tot ingenunchind, își întinse și acesta capul spre gâde.

Cel mai mare dintre cei patru frați, a cărui față voinicescă era înconjurată de

denților", descrie în colorii vii neajunsurile, cu cari au să lupte studenții români în timpul studiului la Clușiu și binefacerile, ce se revarsă asupra acestei tinerimi din instituția atât de frumoasă a „mesei studenților”. D-l. Suci regretă, că pe când anul trecut erau 18 tineri, cari aveau înțelegerea la „masa studenților”, pe anul viitor din cauza lipsei de fonduri nu vor pute fi primiți, de cât 12. — Inimosul tânăr îndemna pe toți Români de bine să contribuie la fondul mesei studenților, ér noi recomandăm apelul lui atențiunii on. cetitorii.

Anunț. Reuniunea învățătorilor români de la școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII. Avisăm pe toți membrii, binevoitorii și sprijinitorii reuniunii noastre, că adunarea generală conchemată pe 6 (19) și 7 (20) August, a. c., la ordinul expres al Înalt Prea Sfințitului nostru episcop diecesan, o amânăm pe Vineri și Sâmbătă în 8 (21) și 9 (22) August a. c. *Arad*, la 13 August n. 1903. Iosif Moldovan, v.-președinte.

Inaugurarea monumentului lui Kneipp. Duminecă 9 August s'a făcut la Würisshoffen (Bavaria), desvălirea monumentului părintelui Sebastian Kneipp. A asistat lume foarte multă. Germanii, austriacii, francesii, italienii, românii, ungurii, polonesii, rușii, americanii, bohemii etc. peste 10,000 de suflete. Românii aflători în Würisshoffen, în număr de peste 300, din inițiativa d-lui general Coandă, au depus o coroană de palmier cu panglică tricoloră. Coroana a fost predată de d-ra Elena Gafencu în vârstă de 8 ani, îmbrăcată în costum național românesc și depusă în mijlocul entuziasmului și admirațiunii generale a costumului național românesc, după-ce d-l Cr. Negoescu rosti o călduroasă cuvântare în limba românescă.

România și industria prunelor uscate. Ministrul de externe al României a făcut cunoscut celui de instrucție, că guvernul Austro-Ungariei admite să se trimită doi învățători români spre a studia în Bosnia industria uscatului prunelor. Acești învățători vor trebui să facă acest studiu de la 1 Sept., când se începe uscatul prunelor, care durează numai 2—3 săptămâni. Guvernul austro-ungar va delega un funcționar al său, ca să însoțească în Bosnia pe cei doi învățători români.

Bucate pentru trebuințe militare. Depositul de proviant din Alba-Iulia va cumpăra în lunile Septembrie și Octombrie câte 200 mm. de săcară și câte 100 mm. de ovės. Condițiunile referitoare la calitate etc. sunt stipulate în anunțul dat din Alba-Iulia 4 August Nr. 689. Aceste soiuri de bucate pot să le ofere proprietarii în orice cantitate începând cu ziua de 1 Septembrie. Informațiuni verbale se dau în Alba-Iulia la deposit între orele 8—12.

De ale tramvaiului. Direcția c. f. locale, anunță, că automotoarele vor circula în zilele de 15 și 16 August conform ordinii publicate, ér începând de la 17 August vor circula și în zilele de lucru, plecând spre Satulung din Brașov la 10-30 a. m. 3.04, 5-22 și 8-25 p. m. ér de la Satulung la Brașov la 7-10 a. m. 12.38, 4-00 și 6-20 p. m. În oraș la 8-39, 9-47, 1-29, 2-13 la gară, ér de la gară la 9-25, 10-10, 2-00, 2-54 spre centru; la 7-20 respective la 8-12 Brașov-Bartolomei respective înderēt. Celelalte circuli ale automotoarelor publicate în mersul trenurilor se suspendază. Spre orientarea publicului se aduce la cunoștință, că automotoarele circulă de-ocamdată numai ca încercare și direcția își dă ce e drept totă silința de a servi publicul esact, circularea însă până în momentul de față nu pôte fi considerată cu desevěřire asigurată.

Care farmacie va fi deschisă? Duminecă după amiazi va fi deschisă în cetate numai farmacia „La Biserica Albă”, a d-lui Franz Kellemen, strada Vămii Nr. 8.

La administrația noastră sunt depuse pentru vëndare câte-va esemplare din *Legea comercială* ung. publicată în Compasul rom. Prețul, franco 4 cor.

Catastrofă îngrozitoare.

Ți-se stringe inima, de câte-ori cetești despre vr'o catastrofă, în care își perd viață ómenii.

O astfel de catastrofă s'a întâmplat în séra de 10 Aug. în Paris. În orașele cele mari, cum e Parisul umblă și pe sub pământ trenuri. Un astfel de tren este și trenul metropolitan, care circulă prin cartierele mai din afară ale orașului în lungime de 60 chm. Unul din trenurile acestea cari umblă pe sub pământ, s'a aprins. Ómenii, câți erau în el au scăpat. Dér la trenurile acestea așa e regula, că tot la 1½ minută pléacă câte unul. Ei bine, trenul care a venit după cel aprins a intrat în tunel când fumul era mai gros și lumina electrică era stinsă. Pasagerii trenului, mai toți ómeni séraci, cari mergeau acasă de la lucru, au sărit din tren și pipăiau prin întunerec, să éasă afară. Unde să găséscă însă sërmanii eșirea? Aerul greu amestecat cu fum începú să le îngreuneze respirația. Atunci s'a început o luptă înspăimântătoare între acei nenorociți, care de care vrind să iasă mai înainte, și nici unul nu găsia eșirea. Ast-fel s'au asfixiat (nădușit) acolo în tunel 84 de ómeni.

Catastrofa s'a întâmplat séra pe la órele 8, dér până dimineața la 4, nimeni n'a putut intra în tunel să scótă cadavrele. De scăpat nu era vorba, căci nici unul n'a rémas în viață. S'au petrecut scene sfășiatóre, cari ar fi înduioșat și pe cel mai tiran om. Copiii și femeile așteptau la eșirea tunelului, să-și vadă părinții și hărbații, cari le câștigau pânea. Și când îi cunoșeau, tipau de-ți era mai mare mila, își smulgeau părul și își rupeau hainele. Inmormintarea s'a făcut pe cheltuiala orașului. La inmormintare a ținut și ministrul Combes un discurs.

ULTIME SCIRI.

Viena, 15 August. La Ischl s'a ținut cu ocaziunea vizitei regelui Carol, un consiliu militar, la care au luat parte br. Beck, șeful statului major austriac, *Goluchowsky*, ministru de externe *Gagern* șef de secție, baronul *Schiessl*, șeful cancelariei de cabinet al M. Sale Francisc Iosif, precum și colonelul *Coandă*, șeful statului major român. La acest consiliu au fost de față și cei doi suverani.

Sofia, 15 August. Principele Ferdinand este așteptat să se întorcă din străinătate, unde petrece de câte-va săptămâni. Situația lui este foarte dificilă, deóre-ce Bulgarii îl acasă, că nu spriginesce mișcarea revoluționară, ér *Austro-Ungaria și Rusia îl silesc să ia măsurí energice contra revoluționarilor.* Ferdinand întârzie a-se întorce, de téma să nu se urdească un complot în contra lui.

Sofia, 15 August. Operațiunile bandelor sunt conduse de *Noris Sarafoff*.

Constantinopol, 15 August. Insurgenții bulgari au ocupat orașul Kou-sevo și au măcelărit întâi pe *muđir-ul*, apoi pe toți cei-lalți funcționari.

Belgrad, 15 August. Trupele turcesci au ocupat satul bulgăresc Kicevo și au măcelărit cu mare cruđime numeroși locuitori. Pe drumul de la Ueskueb la Salonic s'a găsit o ladă, conținând 25 bombe de dinamită.

Sfințirea bisericii din Buza.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

— 5 August 1903.

Păstrarea cu sfințenie a avutului moștenit de la strămoși; alipirea nestrămuntată de aședămintele sale culturale și spiritul de jertfă au caracterizat pe poporul român în decursul veacurilor.

A ținut mult la aședămintele sale, dér la nici unul nu a ținut, de nici unul nu s'a alipit cu atăta tárie, ca și de biserică; a jertfit mult pentru tot ce i-s'a cerut dér pentru nimic n'a jertfit atăta ca și pentru biserică. Martoră ne este istoria, care ne arată cum poporul român resfirat printre străini, în ciuda tuturor aversiunilor și vitregimei timpului, își zidea biserici în tóte locurile, îngrijindu-le și impodobindu-le, ca așa să aibă loc de scăpare, și de mângăiere; să aibă, unde părăsiți de tótă lumea, cum nu odată a fost acest popor, să-și afle câte-va momente de liniște, și indestulare sufletescă.

Ne-ar puté spune multe despre credința și alipirea precum și despre spiritul de jertfă a poporului român bisericeștele de lemn, cari ridicate cu sute de ani înainte, acum inegrite de vreme, să prăbușesc rënd pe rënd, făcând loc bisericelor pompóse,

cari din aceeași dárnicie se ridică în tóte părțile, vestind lumii mărirea și láfirea împărăției lui Dumneđu.

Inima ți saltă de bucurie, când din tóte părțile primesci vești despre zidiri de biserici și acesta cu atât mai vértos, sciind că sórtea poporului român aprópe întru nimic nu e mai favorabilă, ca a strămoșilor săi și sciind, că în multe locuri o mână de credincioși, fără nici o avere séu ajutor străin ridică biserici, cari prin măreția și frumșeta lor, pot rivalisa cu bisericile orí cărui popor.

La sfințirea unei astfel de biserici am avut fericirea a participa în 2 August a. c., la sfințirea bisericii nou edificate din Buza, aparținătoare diecesei Gherlei.

Comuna Buza situată în marginea Câmpiei, deși e comună fruntașă, și sediu protopopesesc avea numai o bisericuță de lemn, atât de veche și slabă, în cât nici pe departe nu coréspundea scopului séu sfânt.

Biserica, pe cât sciui, nu avea nici un fond disponibil, ér poporul, deși numeros și în stare bunishóră, neindemnăt de cineva nu s'a putut decide, să-și ridice o biserică coréspunđătoare.

Mai în timpul din urmă chiar și în alte privințe a început a ajunge într'o stare desolată această parohie fruntașă. În urmă venind înainte cu câți-va ani actualul preot și protopop al aceluiași tract M. O. Petru Cherestescu, prima privire și-a îndreptat-o asupra vechei bisericește, a cărei înlocuire cu o altă biserică, era arđtóre.

Intențiunea era pe cât de nobilă și sfântă, pe atât de greu de realizat, în lipsa aprópe totală de mijlóce.

Dér asta n'a putut de cât să duplice zelul păstorului sufletesc, întru realizarea nobilului séu scop. A umblat fără preget în drépta și în stânga până ce în urmă în decurs de abia 3—4 ani câștigând mijlócele necesari, înainte de abia doi ani s'a apucat de edificarea noiei biserice. Și étă, că Dumneđu l'a învrednicit să-i încununeze ostenelele, să-și vadă realizat scopul maret, când în sərbătórea sf. Ilie (2 Aug.) biserica edificată din material solid și cu mult gust, a fost binecuvântată prin delegatul episcopesc Rev. Al. Bene, prepositul capitlului de Gherla.

Nu prin mărirea séu scumpetea sa mi-a impus această biserică, cât mai vértos prin modestia, în care ni-se presintă și în același timp prin arangiarea-i internă și prin pictarea-i artistică, de cari n'ar mai puté omul afla. O singure observare aș pué face cu privire la pictură: nu s'a ținut întru tóte cont de condițiunile picturii bisericei orientale, apoi am observat în naia bisericei multe caricaturi de priso, cari nici nu se țin de pictura bisericească. Aceste prin bogăția lor prea obosesc ochii privitorului. De altminteala sunt lucruri, cari nimic nu detrag din frumșeta și decorul bisericei.

o barbă mare, se uita la cadavrul fratelui séu, și îl podidirá lacrimile.

Sultanul bagă de sémă.

— Lapădă-te fiul meu, de legea ta; ție ți-e dragă viața; treci la legea noastră și ai să fi fericit!

Fiul lui Brâncoveanu însă părea că nici n'ar fi audít cuvintele lui, ci scóse din haina o icónă, pe care o purtase în dreptul inimei.

— Décă i-e cuiva de aci milă de mine să trimetă icóna acesta, tinerei mele soții. Ea să-i ajute, când i-se va apropia césul morții. Vocea îi tremura, nici o mână nu se ridică ca să apuce giuvaerul. Atunci el aruncă icóna la pământ și o călcă în picioare dicénd:

— Așa incaltea n'are să fie spurcată de voi, păgńria!

Păgńria enunchiă, sárutá giuvaerul și sfărímat și făcú el singur semn călăului să-i taie capul, care, când căđú, stropi cu sánge pe Sultan.

Brancoveanu oftá adénc și díse:

— Dómne! Facă-se voia ta!

— Brancovene, — díse Sultanul —

un singur copil își mai rămáne. Gândesce-te bine!

Brancoveanu se uitá la copilul cel plápând, își vedú soția leșinată, își vedú fetele plángénd cu hohot, dér răspunse fără sóvăire:

— Facă-se voia Domnului!

— Copile, díse Sultanul, dá-te la legea noastră, și vei trai!

Ochii lui dulci cătará spre tatál séu, par'că ar fi vrut să dobândéscă de la privirea lui curagiú și putere.

— Eu mor bucuros, tatá! strigá densul cu voce limpede. Sunt mic într'adevér, dér sunt din némul téu.

Și se rostogoli și capul lui.

Atunci i-se duse și puterea béránu-lui. Căđú în genunchi, trase la sinu-i cadavrele, le mângăie și le sárutá, se jeli, își chemá copiii drágastos pe nume, pe urmă se ridică și díse cu glas puternic:

— Mí-ați omorit, păgńnilor patru feciori. Dumneđu să vé prápádescă éráși și éráși! Să vé stingá de pe fața pământului, cum se risipesc norii în fața vântului! Loc să n'aveți unde să fiți îngropați, nici copii

să n'aveți să puteți mângăia. Fără odihnă și fără pace să fiți în veci!... Așa să mé audá Domnul!

Atunci Sultanul și ómenii lui se máníară. Rupseră în bucăți vestimintele cele bogate de pe corpul béránuului Domn, și începurá să-i jupóie pielea de pe corp. Nici un vaiet nu éși din gura lui în timpul acestui chin îngrozitor. În sfírșit își isprávirá opera, umplurá pielea cu paie, o puserá într'o sulíță, și o távalirá prin noroiú strigád:

— Ghiaur, cáine de creștin! Íți cunosci pielea?

Atunci Brâncoveanu mai ridică încă odată vocea și díse:

— Carnea mea puteți s'o sfășiați în bucăți, dér totuși Constantin Brâncoveanu móre ca creștin credincios pársit de toți, dér odihuindu-se întru Domnul!

Și dicénd aceste cuvinte, eroul își dete sufletul.

Un copilaș, fiul fiului séu, de spaimă ascunsese căpușorul în cutele hainei unei femei. Călăul îl apucá de pěr și ținéndu-l spândurat în aer, întrebá:

— Să rămáie în viață acesta, orí să mérgá și el după ceilalți?

Atunci o țigancă își făcú loc prin mulțime și întinse un báiețaș dicénd:

— Stați, că ásta este nepotul lui Brâncoveanu; copilul ála e al meu!

Era doica, care își da propriul ei copil călăului, ca să scape pe cel din urmă al stápánilor ei. Și se uitá, fără să-i dea o lacrimă, cum i-se jertfi copilul; apoi strínse la sinu-i pe cel scăpat, și făcénd un jurámént sfânt, fugi cu el. Nevestele nenorociților furá liberate din închisóre, de unde și plecará la Veneția. Tocmai târđiu se întórserá în țera lor. Una din ficele lui Brâncoveanu, Domnița Bálașa, fusese atât de grozav impresionată, în cât se retrase de tot din lume și nu mai vru să mai audá de averea, care fusese pricina atátor nenorociri.

Dénsa, din partea ei de moștenire, cládi în Bucuresci marele spital Brâncoveneșc, lângá care se aflá un ospiciu și o biserică admirabilă. ce pórtá numele ei: *Dómna Bálașa*.

(„C—ul“)

Se spera — și cu dreptul — ca actul consacării să fie îndeplinit de însuși episcopul Sabo, fiind această parohie fruntașă sediul protopopesc și nefiind nici prea departe de Gherla, d'ér durere! dorința pe a credincioșilor a rămas nerealizată. P. S. Sa fiind împiedecat, și-a trimis pe delegatul său Rev. A. Bene. — Rev. d-n delegat episc. încă Sâmbătă după amiazi sosind între sunetele clopotelor a fost așteptat și primit de protopopul și patru preoți, toți îmbrăcați în ornate bisericesci, și o mulțime de popor, postați de două părți a drumului până la biserică. Protopopul îl bineventeză la ce răspunde Rev. D. preposit, mulțumind pentru primirea, ce i-s'a făcut. După acesta intră în biserică și împreună cu ceilalți preoți a făcut inseratul.

După inserat a făcut vizită inteligenței din loc, începând de la proprietarul Bako, al cărui óspe a fost în tot decursul petrecerei sale în Buza.

Departa de mine și gândul de a critica ținuta, séu a trage la îndoială simțimintele nobile a d-lui prep. Bene, d'ér — o spun numai în trecăt — nu pot aproba și justifica procedura d-sale, aprópe contrară dorinței și așteptărilor de obste. Nu înțeleg anume, pentru ce d-l preposit Bene, venind în mijlocul alor séi, a preferit a lua cuartirul la un străin și a visita familii străine, după ce locuința d-lui protopop l'ar fi putut îndestuli pe deplin, ér de vizitat încă ar fi avut, de nu cavaleri și nobili, d'ér pentru d-sa mai mulți fruntași țeran, cari s'ar fi simțit fericiți, vedând cum mai marii lor sé scobóră până în căsuțele lor. Și asta cu atât mai vértos se puté ascepta de la Rev. D. Bene, cu cât pentru d'nsul nu ar fi fost străină intrarea în colibele fruntașilor, fiind însuși păstor pe sate mai mulți ani.

M'a durut inima, când am auđit din gură unui țeran următoarele cuvinte: „Ei d-le s'au schimbat vremile; episcopul Vancea când a venit prin Buza, a mas în căsile cele rele ale protopopului și acum Măria Sa Bene, nici în curțile d-lui protopop nu vrea sé dormă“. Mi-am călcat pe inimă și am tăcut...

D'ér póte mi-s'a reflecta, că n'a putut refusa invitarea. Ei bine, d'ér apoi batăr atâta puté face, ca după s. liturgie sé rămână la protopopul, în mijlocul preoțimeii și poporului, și sé nu trebuiescă preoțimea sé-l cerceteze în castelul d-lui B. — Atâta despre acesta.

Ce privește s'erbările acestea au fost înălțătoare. Deja înspre v'arsatul zorilor se vedeau din tóte părțile ómeny îmbrăcați în haine de s'erbătoare, venind spre Buza. Atâta mulțime de om, rar se póte vedé într'un sat.

La 7 óre s'a făcut mánecatul, după care Rev. d. preposit încunjurat de 18 preoți, între cari binemeritatul protopop al Bistriței Domide, a eșit la binecuvéntarea bisericeii. S'a făcut sfințirea apei, apoi între cântece sfinte și sunetele clopotelor s'a în-

cunjurat bisprica, cetindu-se în fie-care colț sf. evanghelie. După acestea s'a celebrat s. liturgie, la care cu multă bucurie am observat ce în părțile acestea era de tot străin pentru mine: a cântat adecă corul de plugari din Feldióra, sub conducerea preotului Cupșa. Nu știu de când și-a format părintele Cupșa acest cor, care ce e drept lasă mult de dorit, d'ér considerând că acesta este singurul cor în părțile noastre, și în special, considerând greutățile împreunate cu atar lucruri, numai felicită il putem pe părintele Cupșa de ideea și nobila intențiune, ce o urmăresce. După cetirea s. evanghelii protopopul Domide, cu verva-i oratorică bine cunoscută, a predicat despre misiunea s. a casei lui Dumneđeu. Regret, că nu v'o pot trimite nici chiar schițată predica părintelui Domide atât de instructivă, știind că spațiul de care dispuneți, nu mi-ar permite acesta.

După s. liturgie, preoțimea a luat dejunul la protopopul local. Apoi s'a prezentat în corpore la Rev. D. Bene, spre a-i face onorurile cuvenite, și a transmite P. S. Sale d-lui episcop, omagiile sale. Preoțimeii i-s'au alăturat „ca feți“ advocatul Tripon și medicul Dan.

La o oră s'au întrunit la banchet, unde pe lângă preoțime și alți mulți inteligenți laici, au luat parte mai mulți fruntași străini din localitate și din vecinătate.

Au luat parte cu totul peste 120 persoane. Ca de regulă s'au ținut mai multe toaste, dintre cari relevez a prep. Bene pentru Majestatea Sa, protop. Domide pentru autoritățile bisericesci și în special pentru Rev. Bene delegatul P. S. Sale d-lui episcop; Tripon pentru poporul român, preotul ref. Benedek pentru dragostea și bunăînțelegera între naționalități, profesând întru tóte ideile fișpanului din Deșit. Au mai vorbit și alții, după cari protopopul Cheresteș salută și închină pentru óspeții, cari s'au adunat din cele mai mari depărtări într'un număr atât de frumos.

Peste tot, tóte au decurs într'o ordine esemplară, ce numai spre onóre póte servi d-lui protopop Ch. și poporului român din Buza.

Cât de darnic e poporul român, s'a putut vedé și din împrejurarea, că în decursul ceremoniilor sacre s'au strins pe séma bisericeii aprópe la 120 fl., o sumă destul de frumoasă în raport cu s'érăcia poporului român.

S'era a urmat petrecere atât pentru clasa inteligentă, cât și pentru popor. S'erbările înălțătoare și impresiile plăcute, ce le-a dus fiesce-care cu sine, sé fie r'oplata ce cu dreptul i-se cuvine M. O. protopop Cheresteș pentru zelul desinteresat și sacrificiile ce le-a adus pe altarul Domnului, până ce și-a realizat scopul séu nobil. Laudă însă i-se cuvine și vrednicului popor din B., care sub conducerea înțeleptă a păstorului lor, și-au jertfit avutul pentru mărirea lui Dumneđeu.

Incheiú cu dorința de a ne puté vedé cât de curénd la sfințirea școlii, ce — precum cu dreptul putem spera — nu peste mult se va ridica, ca așa sé fie pe deplin sévirít lucrul, ce și l'a propus a-l face acest zelos păstor.

Sé dea Dumneđeu sé le urmeze cât de mulți!

Scythian.

O serbare militară.

Térgul-Mureșului, 10 Aug. 1903.

Onorată Redacțiune! V'é rogsé binevoii a da loc în colónele mult prețuitului nostru diar „Gazeta“, acestei modeste dări de séma, despre o serbare militară, care a avut loc Sâmbătă în 8 a l. c.

Aici, în Térgul-Mureșului își are cerul de întregire regimentul de linie nr. 62, care pórta numele prințului de Bavaria. — Dintre feciorii recrutați la acest regiment maioritarea o forméză Români. Onorurile ce sunt îndatinat cu astfel de ocaziuni, le-a îndeplinit batalionul al 2-lea fiind-că celelalte trei bataliöne sunt staționate în Viena.

Prilegiul la această s'erbătoare o dá în fie-care an învingerea, care a reputat'o acest regiment la 30 Aprilie 1809 la „Caldiero“ în Italia.

După finea serviciului divin, care a fost oficiat în curtea căsarmei într'un cort anume improvisat, de cătră capelanul rom. cat. din localitate*) li-s'au ținut ostașilor 3 vorbirii: una germână, alta română și a treia maghiară.

Vorbirea în limba română a fost ținută de d-l sub-locotenent *Suciu*, pe care am onóre a o lása sé urmeze aci întru tóte și întocmai după cum a fost rostită.

Soldați!

O serbare de mare însemnătate ne-a adunat astăzi aicea, căci ađi s'erbăm aniversarea luptei gloriose de la „Caldiero“. Anul 1809 a fost martorul unei lupte înverșunate, la care regimentul nostru a luat parte activă.

Pe timpul acesta regimentul nostru se afla în Italia sub conducerea principelui Ioan, unde a luat parte la mai multe bătălii, precum la ciocnirile de la „Pordenone“ și „Caldiero“. Mai ales acesta din urmă a lăsat o pagină strălucitoare în istoria regimentului nostru. Era adecă la 30 Aprilie 1903, când Regimentul nostru des de dimineță mergea înaintând în colónă de atac. În poziția acesta fiind a luat cu asalt muntele „Foscarino“ și muntele „Foscarinetto“, cari erau ocupați de trupele inimice, cu care ocaziune a luat și un stég de la acele trupe, cari erau franceze, făcând tot-odată sute de prinsonieri.

*) De ce nu de vre-un preot român, decât ăicet, că majoritatea soldaților sunt Români? — Red.

Pétrunse de însuflețire înaintau bataliönele regimentului nostru, deși un foc îngrozitor încerca sé rețină rëndurile rărte de cruda mórte, d'ér bravii noștri cu pași repeđi sé aruncară pe vérful muntelui „Cerino“.

Ce moment înălțător și plin de mărirea a fost acesta, căci pe vérful muntelui inimicul cu puteri îndecite astepta pe ai noștri, cari dau asalt cu baioneta; deși un foc nemărginit despica rëndurile, cari din nou se adună, ca sé începă cu dușmanul o luptă pe mórte și vieță, și c'un „Urta“ amenințător și c'un strigăt de „trăiescă“ îngrozitor pentru inimic, se aruncă regimentul asupra vrășmașului, cu care s'a încins o luptă crâncenă în jurul vechiului castel „Cerino“. Cu o furie și înverșunare se clătia lupta împăimântătoare în drépta și în stânga cu un succes schimbăcios, și, de și slăbit regimentul de perderile mari, totuși s'a ținut cu bravură până ce regimentul 53 a venit, cu ajutorul căruia i-a succes sé alunge inimicul de pe vérful muntelui.

Soldați! Regimentul nostru înainte de acesta cu 94 de ani în luptă crâncenă și-a v'arsat sângele pe pământul Italiei pentru laurii învingerii, având mare parte în rezultatul glorios al acestei ăile.

Ostași! Eroii de la „Caldiero“ au fost strămoșii voștri, părinții voștri au fost și aceia, cari cu sângele inimei lor au adăpat pământul Italiei. — Acestă conștiință înălțătoare, cu falnică mândrie sé trezescă și în inimile vóstre acea hotărîre, că decă vr'o dată tronul și patria, vor fi éráși în pericol, sé luptați, ca fii vrednici eroilor de la „Caldiero“.

După acestea feciorii au defilat pe dinaintea comandantului de batalion, ér' apoi în decursul ăilei întregi au avut timp liber, ér la prânđ au fost ospétați.

i. nairam.

Mórtea unui om vrednic. *)

(Resumat.)

Poiana-Sărată, Iulie 1903.

Mult onor. d-le Redactor!

V'é rog sé binevoii sé publicați în „Gazeta Transilvaniei“ cele ce le voiți scrie mai jos.

Vreau sé vé scriu despre înmorméntarea primarului nostru *George Popovic* care 24 ani a fost necontentit primar al comunei Poiana-Sărată.

George Popovic, fost 24 de ani primar al acestei comunei, precum și mulți ani episcopul bisericeii gr. or. de aici, dascăl al bisericeii, colector de dare, notar și cassier al compozoratului și de la 1895 încóce matriculant civil, care în vîrstă de 49 ani a repausat și-a jertfit întreaga sa viață numai în interesul comunei poli-

*) Intărđiată din cauza aglomerației de materii.

Moscva. *)

(Fine.)

Catedrala sfântului Vasilie.

Pokrovskii-Sobor, Vasilia Blajnnago este o mărétă biserică, care face onóre artei timpului, séu epocii Țarului Ivan cel teribil sub care s'a zidit, la 1554, în amințirea cuceririi provinciei Cazan.

Tradițiunea spune, că teribilul Ivan după terminarea bisericeii acesteia, capo d'opera, cum se credea a fi, a scos arhitectului ochiul drept, fiind-că la întrebarea făcută, acesta a răspuns Țarului că ar puté face și alta mai frumoasă, decât ar dispune de mijlóce.

Biserica acesta a fost profanată de Poloni în 1611, cum și de Francesi la 1812 cari făcând'o grajd pentru cai, a fost restabilită în stilul ei primitiv la 1839.!

Acastă catedrală are 11 altare supra-

puse pe două rënduri séu etage, formând un fel de labirint fórte curios, atât prin împărțirea și forma celor 11 capele, cât și prin galeriile ei de comunicare. Este încoronată cu 12 turle minunate, deosebindu-se în frumusețea construcțiunei, a bogăției culorilor, cum și a podóbei lor pline de variațiune, care îi dá un aspect mărét, d'ér tot de-odată și fantastic. Biserica acesta nu aparține nici unui stii cunoscut ađi de sciință, și se crede a fi monumentul cel mai original din lume. Rușii se cred fórte mândria de această sfântă casă de rugăciune unica în felul ei.

Partea de apus a orașului Moscva.

Partea despre apus a orașului Moscva se întinde de la capela Iberiană până la Alexandrovsky Sadă (grădina Alexandru), pe e lungime de peste 4 kilometri.

Intre edificiile mai însemnate din această parte și pe care le-am vizitat, am remarcat:

Universitatea fondată în 1755 de împărătésa Elisabeta, după stăruințele contelui Ivan Suvalov, al cărui bust este în

curtea intrării principale. Universitatea din Moscva, după espicările ce ni-s'au dat, e frecventată în timpul de față de 4300 studenți și este compusă din două corpuri de clădire, din care vechia universitate și noua universitate. Acestă din urmă este zidită la 1786. În corpul vechi al universității este și un bogat muzeu al artelor frumoșe. Ér în apropierea acestuia biblioteca universității, cu patru sute de mii de volume, de asemenea este aici și muzeul zoologic, fórte important.

Tot în cartierul acesta este palatul arhivelor ministeriului afacerilor străine, fórte bogate, biblioteca având o mulțime de documente, cari încep cu anul 1265.

Muzeul Rumainstov este de asemenea o construcțiune frumoasă, așezată pe o colină înaltă, care o face vizibilă din multe părți ale orașului.

În salele de jos ale muzeului acestuia este o vastă bibliotecă cu șapte sute de mii volume; cele mai multe din acestea sunt cărți vechi și felurite documente de stat.

Într'o galerie, coridor lung, se vede o

loje vechie masonică, cum și felurite inscripții ale Francmasonilor.

În salele de sus sunt colecții de mode și un bogat muzeu etnografic, cu un imens număr de costume antice și moderne, din tóte provinciile stăpánite de Ruși. Am vedut aici și costume de bărbați și femei din Basarabia, cum și figuri făcute din lemn și cérá imitând perfect chipul omenesc în proporțiile naturale.

În unele sale ale edificiului sunt tablouri în ulei, în număr de peste șese sute de tóte mărímile, naționale și străine.

ÉR într'o aripă a acestui muzeu am admirat cu nesațiu, césurî întregi, bogata colecțiune de lucruri bisericesci fórte vechi între cari: icóne în mozaic, sfinte vase, cruci, tronuri, catapetesme, felurite stoffe și alte importante obiecte sfinte.

În apropiere de aici spre méđă-đi este și muzeul Alexandru al III-lea, nu departe de școlă militară.

Marea catedrală Christos Mântuitorul.

Mărturisesc sincer, deși cu sfélă, cum că posed o fire fórte impresionabilă față de tot ce este mărét.

*) Din broșura „Călătorie în Rusia“. De arhimandritul Nifon Popescu, starețul sf. mănăstirii Sinaia. — București 1903.

tice, bisericesci și școlare, dovedind, că inima lui a fost cu adevărat românească.

G. Popovici a lucrat, alături de regretatul notar comunal G. Pop, pentru păstrarea caracterului românesc al acestei comune, pentru înaintarea bisericii și școlii, a stăruit pentru ridicarea școlii celei noi, pentru repararea bisericii, pentru înființarea a două posturi de învățători. Ca primar și ca colecător a făcut și administrat astfel treburile, ca în timpul primăriei răposatului George Popovici, zălogele locuitorilor din Poiana-Sărată nu s'au vândut, și nici esecutorul de dare nu a dat prin Poiana-Sărată.

În scurt, viața răposatului George Popovici a fost așa, încât toți locuitorii acestei comune au regretat mărtașa prea de timpurie a primarului lor.

La înmormântare au slujit, pe lângă parochul local, Ioan G. Olteanu și administratorul protopopesc Constantin Damian și părintele Nicolae Ponta din Hârja (România). Biserica era plină de locuitorii acestei comune fără deosebire de naționalități.

Repausatul, care pe lângă că a lăsat fără sprijin o familie de 11 membrii, ne-a lăsat și pe noi fără omul care tot-deuna ne-a fost ca un părinte.

Comitetul compozesoral a decis a ridica în amintirea răposatului, notar G. Popp și a răposatului primar George Popovici, un monument, votând 30 corone și tot pentru acest scop au contribuit: preotul Ioan G. Olteanu, ca președinte 10 cor., George G. Popovici, cassar 10 cor., N. Miculescu, comersant 10 cor., V. Mișca, comersant 10 cor., I. Fenechi, notar 6 cor., Ion Tuluca, comers. 5 cor., Onisim Irimia casap 4 cor., Ioan Crinia, casap 4 cor., Nicolae Ardeleanu, casap 4 cor., Ioan Ciobanu proprietar 2 cor. În total suma de 109 cor.

Un poenar.

Serate de-ale meseriașilor români.

Speranța, căreia expresie i-am dat în raportul meu despre ședința literară a 6-a a Reuniunii sodalilor români din Sibiu — tot numai speranță a rămas, de ore ce din cele 18 cărți folosite, sortate între cele 96 persoane, prezente la ședința a 7-a de Joi seara (30 Iulie n. c.) — eu n'am câștigat nici una.

Inima-mi, ce bate pentru tot ce-i român cu toate acestea mă îndemnă să povestesc pe scurt despre lucrurile și frumose și folosite, petrecute în această ședință.

În cuvântul de deschidere, presidentul d-l Victor Tordășianu, vorbind despre importanța Reuniunilor de meseriași, ne povestesc cum într-o călătorie a sa un învățător pantofar dintr-o localitate cu mai mulți măestri români, îi spunea cu mândrie, că are să se facă măestru și în cât

fi va fi în puțină se va stabili în Sibiu, unde e-te o Reuniune a meseriașilor, despre lucrările căreia părintele său cetese, ba îi dă voie și lui să cetese în aproape toate foile noastre. Între altele băiatului — care nu scia cu cine vorbesce — i-a plăcut foarte mult cum Reuniunea noastră poartă grije de copiii săraci (școlari și învățacei) și de omenii scâpătați, cărora le împarte daruri, cum ea temeiul a pus la o mulțime de fonduri, care de care cu scopuri mai frumoase, cum e fondul văduvelor și orfanilor, fondul de ajutorare a sodalilor lipsiți de lucru, fondul mesei învățaceilor și mai pe sus de toate fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case, cu hală de vânzare pe seama meseriașilor noștri. De sine înțeles, că n'a lăsat neamintite nici expozițiile și producțiunile publice, concerte, teatre, ședințele literare, etc., aranjate de Reuniune. A fi membru al unei astfel de Reuniuni, spunea micuțul, este o mândrie și mândrie este a fi și măestru român. Un alt cas, povestit presidentului nostru de un măestru român sibiian, care, durere, nu e membru al Reuniunii, e următorul: Cum eu caut târgurile din mai multe orașe din Transilvania, i-a dîs măestrul, mi-s'a întâmplat să spun între mai mulți, că sunt măestru român din Sibiu. Urmarea a fost că până ai bate în palmei am fost înconjurat de o mulțime de meseriași din târg, de prin alte localități, cari m'au năpădit cu fel de fel de intrabări relative la isprăvile Reuniunii, de care, eu, durere, prea puține sciam, căci veți Dămine, nu sciu din ce pricină spre rușinea mea fie dîs — încă nu-i fusesem membru. Mirarea fraților măestri la auzul acestora le-a fost mare, căci dîceau ei, de mare lucru te lipsesci. După părerea noastră a fi în Reuniune însemnă a lucra pentru viitorul tău, de ore-ce aici ai privilegiu să te faci cunoscut cu frații meseriași și să afii despre modul de purcedere în lucrările lor, unii de la alții aflați despre localitățile unde să ve desfășoare marfa, despre procurarea materialului mai bun și mai ieftin; în Reuniune poți să-ți afii pe calfele mai de cinste și mai harnice, ba în Reuniune îți poți câștiga și învățacei mai de seamă, de ore-ce lumea din afară de la Reuniune cere sfaturi și îndrumări. Apoi e mare trebă ca și noi, meseriași români, să ne putem arăta că lucrând în frățescă înțelegere și ca o corporațiune, care își cunoște frumose sa chemare și de care respect să aibă și străinii. Multe am putut învăța și noi sibiieni și și frații meseriași din alte părți din spusele învățacelui și din ale măestrului, cari ambii se doreau a fi în sînul Reuniunii noastre.

Vedînd că povestirea mea se prea întinde, mai amintesc, că din protocoalele ședințelor administrative am aflat, că harnicul notar al Reuniunii, d-l Ioan Apolzan a tradus o însemnată parte din legea industrială, pe care Reuniunea o va pune

în serviciul meseriașilor noștri, er programul seratei a fost următorul: soldatul cismar Vasilie Frățilă ne-a predat bine „Păpicașul nașului“ (după auzite) producînd între noi destulă veselie; d-l Ilie Micla, sodal în fabrica fraților Fabrius, în care se pregătesc ferariile frumoasei catedrale, ce e în edificare, ne declamă frumosa poezie „Carol Robert“ de Coșbuc; micuța Eugenia Pop, ne-a surprins prin drăgălașa predare a poeziei „Păsărica“ de Alexandri; sodalul cismar Nicodim Rusu, a plăcut cu predarea cu h-z a bucății „Minciuna minciunilor“ de Sandu pungă golă; un quartet duplu înjghebat de măestrul zugrav de case d-l Ioan Stanciu, ne-a delectat în mod nu se pôte mai plăcut, cu 2 compoziții, executate de măestri și sodali, membrii ai corului; sodalul cismar d-l Filimon Delorean a dat dovedî de data acesta și de delicatul său sentimentalism prin declamarea poeziilor „Frumosă copilă“ și „Mări-ora floriara“, de Alexandri; o altă mică școlăriță Maria Avrigeanu, n'a rămas îndrăgulată kolegi sale Eugenia Pop, cu poezia „La mormîntul lui G. Romalo“, de V. Alexandri; d-l Nicodim Rusu, er după d-sa d-șora Maria Simtion, ne-au cântat câteva doine populare; culeg. tip. d-l George Trifan, a dat dovedî despre priceperea ce o are în cântarea la citeră. D-șora Elena Grindeanu a fost la culmea înălțime în predarea frumosă și cu simțire a poeziei „Visurile“ de V. Alexandri. D-șora profesora Eugenia Grecu, petrecînd feriele în Sibiu, a ținut să ne înveselescă cu câteva piese executate la pian. D-l Ilie Milca ne-a predat pe „Herșcu-Boccegiu“, ținîndu-ne în continuă veselie. Punctul final a fost al coriștilor de sub conducerea d-lui Stanciu după care s'au sortat între prezenți 18 cărți și 1 călîndar perpetuu, dăruit de măestrul compactor d-l P. Ilies.

Incheiî și de data acesta cu speranța de a câștiga vr'o carte la ședința din ultima Joi a lunii August după c. n.

Același tipograf.

Convocare.

Adunarea generală a despărțemîntului XXIX (Mediaș) al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român se va ține în acest an în Mediaș în școala gr. orientală la 30 August st. n. 3 ore p. m. cu următorul

Program: 1) Deschiderea ședinței. 2) Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală până în prezente. 3) Raportul casei. 4) Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor punct 2 și 3 și pentru verificarea procesului verbal al ședinței. 5) Statorirea bugetului pro 903/904. 6) Eventuale propuneri. 7) Închiderea ședinței. La această adunare sunt învitați a participa inteligența și poporul român din acest despăr-

țemînt, precum și toți spriginitorii culturii și literaturii române.

Mediaș, 10 August 1903.

Ioan Moldovan,
direct. despărț.

Ioan Ivan,

Literatură.

Despre testament, explicarea art. de lege XVI din anul 1876, de Dr. Valer Moldovan. Această publicațiune formeză nr. 6 din „Biblioteca populară a Asociațiunii“ și traiează pe 80 de pagini următorele materii: Despre testament. Introducere Cap 1. Despre testament și contract de moștenire în genere. Cap 2. De câte feluri sunt testamentele? Cap 3. Cine are drept să-și facă testamentul? Cap 4. Testamentul privat, făcut în scris. Cap 5. Despre martori. Cap 6. Despre testamentele verbale (făcute prin grai viu). Cap 7. Despre testamentele privilegiate. Cap 8. Despre testamentele private depuse la notarul public. Cap 9. Despre testamentele publice. Cap 10. Despre testamentele comune și despre contractele de moștenire. Cap 11. Cum se pôte strica un testament? Cap 12. Câteva exemple din diferitele feluri de testament Incheiere. Cartea este scrisă în o limbă populară. Prețul numai 30 bani + 5 bani porto postal.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă în Ungaria.

Situațiunea agricolă în Ungaria la 30 Iulie a c. era — conform raportului ministrului de agricultură — următorea: În cele de ce zile ultime a lunii Iulie a fost în genere timp uscat, așa că lucrările agricole în deosebi secerișul, s'a putut săvîrși peste tot în împrejurări favorabile.

În genere calitatea bucatelor corespunde așteptărilor numai în puțin locuri. Sécara și ovésul au suferit mai puțin; în privința colorii și greutateii aceste produse au dat o recoltă bună mijlocie. Grăul a suferit mai mult, de asemenea și orzul.

La 30 Iulie situațiunea recolteilor era evaluată astfel:

	Teritoriu cultivat în jug.	Media rec. în m. în m. în m.	Recolta per jug. c. an. 1903	Recolta an. 1902 în m. în m.
Grâu. . .	5.794,378	6.85	39.730,100	46.507,118
Starea la 20 Iulie	„	6.81	39.451,500	—
Sécară și îndoitari	1.941.000	6.18	11.990.800	13.606.722
Starea la 20 Iulie	„	6.17	11.970,000	—
Orz. . .	1.823,300	6.95	12.714,900	13.575,100
Starea la 20 Iulie	„	6.91	12.645,800	—
Ovês . .	1.756,800	6.61	11.614,600	12.019,477
Starea la 20 Iulie	„	6.59	11.592,200	—

În anul 1894 vizitînd pentru prima dată Italia, am plîns în domul de la Milano. Grandorea numitei catedrale, bogăția ei artistică esternă și aranjamentul interior m'a mișcat până într'atîta, în cât nu mi-am putut stăpîni lacrimile. Două cauze contribuieră ca să mă facă să plîng: 1-ii admirațiunea și al 2-lea ciuda, căci acel minunat templu nu aparținea mie, bisericii mele ortodoxe. Era, așa dîcînd, o fericire străină, pe care inima mea însetată o rivnea.

Vizitînd în Moscova mărêta biserică Christos Mântuitorul, cea mai frumoasă și mai mare catedrală a bîtrînului oraș ortodox, impresiunea încă mi-a fost atât de adîncă, în cât retrăgîndu-mă într'un colț mai puțin luminos, și rîzimîndu-mi fruntea de o colônă de malachită, am plîns cu lacrimî. Dîr de astă-dată am plîns numai de admirațiune; ciuda, care în Domul de la Milano îmi cuprinsese sufletul, n'am mai simțit-o acum în inima mea.

Acest sfînt locaș este atât de grandios și de frumos, în cât nu te poți sătura privindul. El cu drept cuvînt pôte fi con-

siderat cu o mândrie a întregului ortodoxism. Ori ce s'ar dîce și ori cum s'ar descrie frumusețea lui și bogăția interioară, acesta totuși nu pôte fi de cât o slabă comparație față de realitatea adevărului.

Biserica acesta este situată pe partea dreaptă a rîului Moscva, ca la un kilometru mai jos de Kremlin, spre apus. S'a început la 1337 și s'a terminat la 1383, lucrare, care a durat deci 46 ani; și 4 țari, care s'au succedat pe tronul Rusiei au urmărit lucrările ei de înfrumusețare. Este făcută spre comemorarea evenimentelor din 1312—1314, când Francesii au intrat cu răsboi în Rusia.

Planurile de construire au fost făcute de un arhitect Thon. Și până la terminarea definitivă, cheltuelile au trecut peste suma de 15 milioane de ruble în argint, sau 45 milioane de franci. Are o înălțime de 120 metri până sus la cruce, și cuprinde un spațiu de 7060 metri patrati. Are forma unei cruci grecesci, cu 5 turle aurite, pin care cel mai mare are 30 de metri în diametru. Zidurile esteriore, par-

tea de jos, sunt căptușite cu marmură albă:

Largi scări de granit în colóre roșietică urcă pe patru fațade la cele 12 porți mari turnate în bronz, care sunt o adevărată lucrare de artă, câte trei porți de fiecare fațadă. De jur împrejur biserica acesta are o balustradă de bronz aurită.

Tot în exterior se ved la briul de sus 48 de reliefuli înalte, prezentînd pe Domnul Christos, Maica Precista, Sfântul Nicolae, profetul Avram, Melchisedec, Moisi David, Solomon și alți sînți, cum și felurite scene sfinte.

Interiorul bisericii este luminat prin 60 ferestre. Efectul luminei ce străbate în lăuntru este strălucitor din cauza aurului, a mozaicului și a marmorei colorată în toate felurile. Astea toate privindu-le la un loc îți produce impresiunea unei desăvîrșite armonii care mîngăie sufletul. În zilele de sîrbătore ard aici mai multe de 3700 lumînări. Cei mai celebri cântăreți și cei mai renumiți cor vocal cântă în această biserică în zilele de Duminecă și la sîrbători mari.

O vastă galerie circulă în jurul alta-

rului. Păreții acestei galerii sunt împodobiți cu mulțime de plăci mari de marmură, pe care sunt gravate răsboiele din 1312—1314, numirea bătăliilor, numele luptătorilor și al ofițerilor căduți pe câmpul de onore.

Picturile din biserica acesta sunt făcute de cătră cei mai celebri pictori ai Rusiei.

Sfeșnicele, policandrele și candelarele sunt făcute din argint masiv.

În partea de sus a bisericii sunt policandre mari de bronz, care cântăresc până la una și chiar două mii kilograme, costînd fiecare până la 30 mii și chiar 40 mii de ruble, toate luminîndu-se cu electricitate.

Catapetasma bisericii este făcută numai din marmură mozaică, în cea mai perfectă finețe. La anumite distanțe, colônogroșe de malachită separă icônele între ele formînd diferite nișe sau frizi brodate cu desăvîrșită artă în marmură de diferite colorî. În acele nișe se țin cele mai scumpe icône îmbrăcate în argint, în aur și în petri scumpe.

Plantele de săpat s'au dezvoltat frumos. Cucuruzul stă mai bine ca în perioada corăspunzătoare a anului trecut. Cartofii, napii și în parte și viile sunt în stare mulțumitoare. Satisfăcătoare sunt și diferitele soiuri de nutreț și plantele de grădină. Din cauza multelor ploii de mai înainte lucrările agricole s'au îngrămădit; de aceea treieratul bucatelor se face mai încet ca de obicei. În cele mai multe economii treieratul de probă se face numai în zilele aceste. De aceea și datele publicate astădată referitor la rezultatul secerișului vor pute fi stabilite mai aproape de adevăr numai ceva mai târziu. Paie în genere vor fi mai puține de cât în anul trecut.

Desvoltarea cucuruzului se anunță favorabilă de pretutindenea, asemenea și dezvoltarea cartofilor. Firesce sunt și excepțiunile, anume în unele locuri cucuruzul a rămas slab din cauza ploilor, ér cartofii au început a putrezi și frunzele a fi atacate de peronospora.

Fructele de grădină, păstăioșele și diferitele soiuri de varză se dezvoltă bine.

Meiul și hrîșca sunt satisfăcătoare.

Hemeiul în unele regiuni ale Ardélului a suferit din cauza ploilor; totuși hemeiul timpuriu va da o recoltă bună, ér soiurile mai târzi recoltă bună.

Cânepa și inul dau recoltă satisfăcătoare.

Tutunul de asemenea promite recoltă satisfăcătoare.

Napii de zăhar și de nutreț se dezvoltă favorabil în partea cea mai mare.

Cositura a doua a nutrețurilor artificiale (a trifoiului și luțernei) s'a făcut mai pretutindenea cu bun rezultat, mazăricea încă a dat recoltă favorabilă în privința calitativă, cucuruzul de nutreț și mohorul au suferit din cauza buruienilor.

Livezile vor da în multe locuri otavă mai multă de cât fân.

Pășunile sunt în situațiune mulțumitoare.

Viile au fost favorisate de ploii; stropirea lor însă a fost împedecată

din care cauză peronospora a luat dimensiuni mari. Recolta se speră a fi numai în parte satisfăcătoare; în preponderanță va fi slabă.

Dintre pome, prunele vor da recoltă parte bună, parte bogată, merele și perele vor da în partea cea mai mare recoltă slabă.

Ovėsul pentru îmbunătățirea laptelui.

Este cunoscut fie-cărui econom că bunătaea laptelui este diferită la diferite vaci ale sale. O vacă dă un lapte mai apătos ér alta lapte mai gras deși au fost nutrite de opotrivă. Ba se întâmplă adese câte unui econom să fie bănuț, că falsifică laptele deși n'a pus nici o picătură de apă în el. Acest lucru, pe lângă împrejurarea că îi aduce neplăceri face ca să-și piardă și mușterii lui și îi produce prin urmare pagubă. Un mijloc simplu și ieftin pentru a delătura acest neajuns: vom adăoga la nutrețul vacilor ce dau un lapte prea apătos, ovės. Acest adaus nu trebuie să fie mare. O jumătate klg. la di este în deajuns pentru a aduce o îmbunătățire simțitoare. Adausul de ovės nu face numai ca laptele să devie mai gras, dér influențază în mod favorabil și asupra gustului laptelui și a untului, a căror cantitate o urcă în mod simțitor. O încercare făcută cu multă scrupulositate a dat următorul rezultat: de ce vaci, cari în termin mijlociu dădeau tot aceeași cantitate și calitate de lapte s'au împărțit în două grupe de câte cinci capete. Uneia din aceste grupe i-s'a adăogat la nutrire câte 1 klg. ovės la di. În fie care di se făcea măsurarea laptelui și deja a doua di s'a simțit efectul binefăcător al ovėsului, care s'a urcat până la ziua a decia, când cantitatea de lapte a rămas staționară. Laptele s'au înmulțit cu 1 litru la di, a căpătat un gust mai bun și mai dulce și a devenit mult mai gras, ér vacile de un aspect mai frumos și înfățișare mai plină. Ovėsul s'a dat întreg, nesdrobit așa, că a trebuit să fie bine mestecat de vaci. O încercare va dovedi rezultatul acestor experiențe.

Dare de sémă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea produțiunii teatrale declamatorice aranjată de elevii școlii rom. gr. or. din Vaidasig s'au făcut următoarele contribuiri peste taxă.

Vasilu Gan, prot. 4 cor. Simion Stoica medic 5 cor. și vreo 23 de cărți pentru biblioteca școlară din loc. Tanase Hopârtean 2 cor. 40 fil. Vincențiu Nemeș 1 cor. Ioan Uniga 20 fil. Andrei Muntean 2 cor. Vasiliu Hopârtean 1 cor. Nicolau Fodoran 1 cor. Ioan Moldovan 20 fil. Macavei Cutean 40 fil. D-l Vasiliu Ioaniciu 20 fil. Vasiliu Butură 20 fil. Vasiliu Miclea 20 fil. Ioan Tanase 60 fil. Ioachim Groze 20 fil. Ioan Bucur 20 fil. Teodor Nicăra 20 fil. Samson Oniga 1 cor. 60 fil. Teodor Oniga 40 fil. Ananie Urcan 1 cor. 40 fil. Ioan Hopârtean 4 c. 40 fil. Suma 27 cor. 80 fil.

Primescă binevoitorii domni mulțumita noastră pre această cale. Asemenea aducem mulțumită și prea On. domn protopresb. Vasiliu Gan, care în calitate de președinte al conferinței învățătoresci din tractele Lupșa și Turda și stimatul corp învățătoresc din tractele sus amintite care ținându-și conferința anuală în loc au luat parte în număr frumos la petrecere.

Peste tot au întrat cor. 83; achitându-se spesele avute a rămas un venit curat de 30 cor. 79 fil. cu care banii s'au procurat cărți pentru biblioteca școlară din localitate.

Vaidasig.

Grigoriu Pop,
paroch gr. or.

Pavel Stanciu,
învățator.

Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjată de inteligența din Teiuș în 9 August n. 1903, s'a încasat total 335 cor. 52 bani din cari subtragându-se spesele de 94 cor. 52 bani rezultă un venit curat de 241 corone.

Contribuiri peste taxă au întrat de la următorii domni: Klein Mihaly comerciant 8 cor. Iacob Rațiu de Nagylak cas-sar Becskerek 5 cor., Fried Ignatz comerciant 5 cor. Fried Leopold 4 cor. Drach Adolf 4 cor. Kreugel Sándor 4 cor. Ștefan Crișan 3 cor. Gavril Rațiu 3 cor. Ioan Moldovan Pătrânjenii 3 cor. Ignat Borza A. Iulia 3 cor. Lóve Dezső 3 cor. Salomon Herman 2 cor. Artimon Blășanu 2 cor. Bas Pop Poiana 2 cor. Borza Jenő 2 cor. Inceffy Albert 2 cor. Aron Băcăuțiu Benic 2 cor. Cristea Remus Benic 2 cor. Simion Lucaciu 2 cor. Alesandru Patachi 2 cor. Valer Suciu Blașiu 1 cor. George Popu Mihaițiu 1 cor. Salamon David 1 cor. Valer Daian Mihaițiu 1 cor. Demetriu Marcu 1 cor. Pál Gabor 1 cor. Ilarie Vlad 1 cor. Aurel C. Domaș 1 cor. Nicolau Bretoiu 1 cor. Iacob Truța 1 cor. Gligor Bă-

lan 1 cor. Iacob Popa Blașiu 1 cor. Candin Suciu Majina 1 cor. Ioan Rădulescu 1 cor. Amos Frâncu Benic 1 cor. Gregoriu Sirbu 1 cor. Ioan Duma 1 cor. Rațiu Efreim 1 cor. Nicolau Berghian 30 b. Nicolau Frățilă 20 b. Ghiță Spătacean 50 b. Arion Mighia 20 b. Alesandru Teletca 30 b. I.Hulea Cisteiu 20 b. Cornel Domaș 20 b. Vasile Trifu 20 b. Corneliu Crișan 32 b.

În numele com. aranjator și al senatului bisericii gr. cat. din Teiuș aduc cele mai căldurose mulțumite marinimoșilor sprijinitori, concursului cărora atribuim cu recunoștință dubla bună reușită, întru cât pe lângă impresiunile măgulitoare de veselie și dragoste augmentatu-s'a și fondul bisericii gr. cat. din Teiuș cu suma de 241 corone.

Teiuș, la 12 August n. 1903.

Corneliu Crișanu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Impărătesa Japoniei poetă.

Foia rusă Nowoje Kraj publică detalii interesante asupra vieții împărătesei din Japonia, care se bucură în țera ei de gloriosul titlu de mare poetă.

Scriitorii japonezi mai sles Chasse-gawa, traducătorul operilor lui Tolstoi, Turgheniev, Maxim Gorki și autor al mai multor nuvele și poezii frumoșe, scrie, că împărătesa are un adevărat talent poetic. Are o inteligență vie și arată interes deosebit pentru artă și știință în special pentru educațiunea fetelor în Japonia. Nu de mult s'a dus să viziteze intitutul de fete și universitatea din Kioto. A fost primită cu entusiasm.

A doua di împărătesa a trimis la ambele instituțiuni sume însemnate de bani pentru a veni în ajutorul elevilor și elevelor fără mijloce.

Anunțuri de căsătorie.

De la 7 August până la 13 August 1903.

1. Ilie Boldjar gr. or. lucrător din Bran cu Maria Miriuț gr. or. din Brașov. 2. Benedek Nagy István unitar, calfă de pantofar cu Székely Anná rom. cat. din Brașov. 3. Vasile Radu gr. or. negustor de pome cu Maria Ulescu ved. Rusu gr. or. din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Și aici este atâta bogăție și lux, în cât îți este milă să calci pe jos, séu să atingi cu mâna vre-un obiect.

Aici am asistat la sfânta liturghie într'o di de sərbătore, unde 2 ore am putut sta nemișcat în picioare, fără să simt oboselă, neputându-mă sătura de dulceta cântărilor corului și de imponenta serviciului divin.*)

Pe o scară lungă scoborî de la această biserică la riul Moscva, unde este un bazin făcut din piatră, locul destinat pentru sfințirea apei la Bobotéză.

De aici puțin mai spre apus este Monastirea de călugărițe Zatsateievski, fondată la 1623 de Țarul Mihail Theodorovici.

La extremitatea cartierului acestuia, tot în direcția sudică, este încă o monastire de călugărițe, Novo-Dievitei-Monastir foarte curioasă din punct de vedere istoric. Este încungiurată de un zid cu 16 turnuri

*. În totă Rusia (cu mică excepțiune în unele monastiri), nu sunt strane nici fotele și scaune în biserică; publicul stă tot timpul în picioare și totuși, cum am mai spus, pacea și ordinea în fața sfântului altar prin nimic nu este turburată.

în formă de citadele. Monastirea aceasta a fost zidită la 1524 de Țarul Vasilie Ivanovici în amintirea inapoerei provinciei Smolensky, marelui Ducat de Moscva. După mórtea Țarului Theodor I-ii Ivanovici în 1598, véduva sa Țarina Irina sora lui Boris Godunov se făcu călugăriță aici, sub numele de Alexandra. Er împăratul Petru cel mare din multe cauze politice, dorind a-și pune tronul în siguranță, sili pe sora sa Sofia să se călugărească în această mănăstire, primind din călugărie numele de Susana.

În interior această mănăstire este foarte bogată în edificii frumoșe. Intre acestea este și un turn înalt, cu 5 turnulețe mai mici, apoi biserica principală cu 5 cupole aurite, cum și o clopotniță minunată.

În biserica mare a mănăstirii acesteia este mormântul celei dintâii femei a lui Petru-cel-mare, Evdoxia, cum și surorile lui: Ecaterina și Sofia (Susana).

Spre nordvestul orașului sunt unele din cele mai frumoșe strade, ca Tveskatalița și altele. Pe acestea sunt magazinele cele mai elegante și mai bogate din Moscva.

În partea acesta este monumentul lui Pușchin, cum și bogatul muzeu particular, numit colecțiunea dómnei N. de Sabelskoj, având peste 4500 obiecte de artă din secolul al 14-lea până la domnia lui Petru-cel-mare, între cari: costume rusesci vechi broderii, dantele, vesminte bisericesti, stofe vechi, aproape 800 bucăți, vre-o 300 covore vechi și alte felurite lucruri de mare valoare.

Arcul de triumf, construit în partea acesta a orașului, datează din anul 1812, după modelul celui de la Roma.

De asemenea o mănăstire Visoco-Petrovsky, fondată la 1830, având 6 biserici, în care se află mormintele multor persoane din nobleța rusescă.

La ore-cere depărtare de aci este monastirea de călugărițe numită Rojdestvensky zidită la 1386, cu 3 frumoșe biserici în interiorul ei, cum și alta de călugări, ceva mai spre răsărit, numită Stretenski Monastire, din 1395.

Spre răsărit de Cremlin se vede din depărtare o mărță biserică cu o mulțime de cupole aurite; acesta este biserica Înălțării, care are 12 turle zidite în formă pi-

ramidală. Frumusețea acestui locaș sfânt a atras admirațiunea lui Napoleon la 1812. Se dice că a și protegiat-o, din cauza acesta contra focului care a distrus o mulțime de alte monumente mărețe.

În partea acesta mai sunt unele mănăstiri de călugări și călugărițe, între cari mănăstirea Andronievskó zidită la 1363 și Novospasky Monastire, care se crede a fi cea mai veche mănăstire din Moscva, zidită la 1328 și care are 5 biserici și o mărță clopotniță, având 72 metri înălțime. Apoi mănăstirea Simonov de călugări, întemeiată la 1370, cu clopotnița care atinge 100 metri înălțime, construită la 1839, din care se pôte privi orașul Moscva în totă întinderea lui.

Nenumerate și bogate monumente închide bătrânul oraș Moscva în sinul său. Unele înfățișază istoria trecutului său, altele comemoréză vitejia și chiar virtutea de odinioară a acestui popor.

Sunt și o mulțime de monumente mai noue, care înfățișază arta bogată a timpului modern.

Magazinul de mătăsărie
Szénásy, Hoffmann & Cie
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

În continuu este asortat cu cel mai mare și frumos deposit de **Matăsării, Catifee, Dantele, Panglici și articole de garnitură.**

Este de obste cunoscut, ca numai la firma de sus se pot căpăta cele din urmă **novități de mătăsării** pentru Bluse și Toalete. Desenurile și calitatea sunt exclusiv pentru firma de sus produse și numai acolo se capătă.

PREȚURI IEFTINE ȘI FIXE.

— Mostre la cerere se trimit gratis. —

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 14 August 1903

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	60
"	Grâu mijlociu . . .	12	40
"	Grâu mai slab . . .	12	—
"	Grâu amestecat . . .	9	60
"	Săcară frumoză . . .	8	40
"	Săcară mijlocie . . .	8	—
"	Orz frumos . . .	7	—
"	Orz mijlociu . . .	6	80
"	Ovės frumos . . .	4	80
"	Ovės mijlociu . . .	4	60
"	Cucuruz . . .	9	—
"	Mălaiu (meiū) . . .	8	—
"	Mazăre . . .	16	—
"	Lințe . . .	16	—
"	Fasole . . .	12	—
"	Sămēntă de in . . .	16	—
"	Sămēntă de cânepă . . .	7	58
"	Cartofi . . .	1	50
"	Măzărice . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	—	12
"	Carne de berbec . . .	—	72
100 kil.	Său de vită prospēt . . .	40	—
"	Său de vită topit . . .	62	—

**Se caută buni și abili
timplari de mobile**
posedând documente în
regulă. — Sunt preferiți
cei ce cunosc și limba
germană.

A se adresa la administra-
ția dijarului nostru. 2-2 (4067)

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi

Strada neagră nr. 35
au sosit un transport de mărfuri
nouă și anume:

Stofe de lână pentru Dame,
Flanele,
Luster,
Batist,
Zephyre,
Cretona,
Mătăsării negre pentru rochi,
Bluse de mătase, în colorii
pentru bluse;
Confecțiune de rochii,
rochii de dolii
și tot ce trebuie la confecționarea de rochi.

Mai recomandăm un asortiment
bogat de **stofe de lână curată**
pentru bărbați,
cu prețuri foarte ieftine.

De o vizitare numărōsă ru-
gândune, suntem Cu totă stima

RESCHNER & SCHWARZ.
Prețuri de tot ieftine.

Un învățacel, care se fie din o
familie bună și posedă 1—2 clase
civile, reale sau gimnasiale. pe lân-
gă întreaga întreținere, se primesce
momentan în prăvălia cu mărfuri de
modă și manufactură a subscrisului

Iulius Popovici
în Hațeg.

3-4 (1065)

În prăvălia Domnului Ios. Oni-
tiu succes. I **Candrea, Sas-Sebeș, se**
primesce un ucenic din fami-
lie bună, pe 4 ani, se aibă cel puțin
2—3 clase gimnasiale, său reale.

2-3 (1071)

H. OSTERZETZER

CIASORNICAR,
BRAȘOV

Strada Porții nr. 16,
este **MAGAZINUL** cel mai ieftin

de a-și procura

Ciasornice obiecte de
aur și argint.

Serviciu sond. prețuri fixe.

Esecutare esactă, prețuri ieftine.

Anunț de licitație.

În 24 și 25 August st. n. a. c.
se va vinde cu licitație în localul ca-
sei de Zălōge de la orele 8—12 a.
m. și de la 2—4 ore p. m. **obiectele**
amanetate în luna lui Iunie și Iulie
1902, până inclusive cu nr. 11972—
1902, a căror termin a expirat și nu
s'au rescumpērat.

Obiectele care se vor vinde sunt:
**giuvaericele, ciasornice de aur și ar-
gint și alte scule de aramă, ciōle, co-
sitor, flanele, haine bărbătesci și fe-
meiesci, cisme, ghete și altele.** Vēn-
darea se face cu bani gata.

Rēscumpērarea său inoirea ama-
netelor se pōte face numai cu o di
înainte de licitație

În ziua vēndării cu licitație nu
se permite nici într'un chip.

Brassó, 30 Iulie 1903.

Oficiul casei de amanete din Brașov.

Casē de vēndare.

În Brașovul-vechiu, stra-
da lungă sub nr. 124, două
casē într-o curte, unde sunt
și două prăvălii se vīnd din
mână liberă.

Informații se pot lua în prăvălie.
3-3 (1069)

**UN UCENIC, se primesce în Ma-
gazinul de mărfuri de băcānie a d-lui**

N. Grădinar

Brașov, Strada Neagră nr. 1.

Se cere se aibă creștere bună,
atestate bune și 2—3 clase reale său
gimnasiale, se vorbescă limba romā-
nă, nemțescă și ungerescă. 1-3 (1073)

Un harnic comis, specialist în

manufactură, detaileur dibaciū,
afă imediată aplicare la D-nii

IOAN COMȘA & FIU, Seliște.

Condițiuni, după împrejurări, fōr-
e favorabile. 1-3 (1072)

**Caut un candidat de ad-
vocat vocat român, care sē
mē pōtă substitui pe deplin în ori-
ce afaceri judiciali și administrative.**
Condițiunile prin epistolă.
3-3 (1076).
Dr. Vasile Pahone,
advocat în Bistrița.

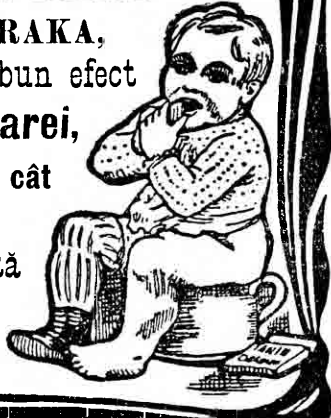
Ciocoladă de Tannin

a lui SZTRAKA,
are cel mai bun efect
în contra diarei,

atāt la copii cât
și la aduși.

O bucată costă
40 filleri.

Se află de vēndare
în tōte farmaciile

Cruce său stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

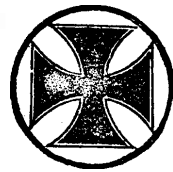
Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorēzā

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că
le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-
uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de ini-
mă, sgārciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgārciuri de stomac, lipsa poftei de māncare, re-
ceală la mână și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia,
circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle, cari la tractare normală a medicu-
lui se vindecă prin electricitate. — În cancelari. mea se află atestate încurse din tōte păr-
țile lumii, cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste a'estate.
Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca. i-se retrimite banii. Unde ori-
ce încercare s'a constatat zădarnic, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis sē se
confunde cu aparatul „Volta”, de ore-c. „Casul-Volta” atāt în Germania cât și în Austro-
Ungaris a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut,
apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de
mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vēndare pentru țēră și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E.
colțul strada Kálmán.

Atelier dentistic pentru Dame.

Atelier medical dentistic și tehnic

D A M E,

sub conducerea Domnului Dr. Fr. Schwarz,
și Dōmnei Stiebler născ. Goldschmidt.

Strada Mihail Weiss 6, Etajul I.

Ore de ordinațiune:

înainte de amēdi dela 8—12 ore,
după amēdi . dela 2—5 ore.

Reparaturi, denturi nouă

se esecută prompt.

Asemenea și scōtērea și plombatul de dinți.

Strada Mihail Weiss 6. Etajul I.

Anunț.

Am onōrea a aduce la cunoscința On. public, că **Salonul de frisat** a lui Iosif Lehni aflător în casa lui Dr. Czell,
Strada Vămii a trecut în proprietatea mea.

Făcēnd cunoscut acēsta On. mușterii a d-lui LEHNI,
rog a mē onora și pe mine cu aceiași încredere.

SALONUL DE FRISAT

aflător în Strada Porții Nr. 48

il voiu ținea și mai departe pe lângă observarea tuturor cerințelor
cum și serviciu prompt și acurat.

Pentru frisat On. Dōmne stau ambele salōne la dispoziție.
Se afla tot-felul de parfumerie indigenă, precum și din
streinătate.

Cu totă stima

Stefan Filipanits.

(1083,5—5.)

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curățirea sângelui. Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA).
 Depositul de trimitere: Farmacia BRACETTI. ALA, Süd-Tirol.

Au sosit
STRUGURI PRÓSPETI
 Razachie și ceazú de Turcia,
 perfect de dulci precum și
PEPINI, verzi și galbeni
 Ananas și Turchestan, la
I. G. EREMIE,
 comerciant de delicatose
 Brașov, Strada Hirscher nr. 1. lângă Mutzig.
 1—3.(1071)

500 fl. plătesc celui ce va
 mai capeta vre-odată
durere de dinți, ori îi va
 mirosi gura, după ce va folosi
apa de dinți
 a lui Bartilla, o sticlă 70 bani.
 (Pentru pachetar 20 filer deosebit)
 Erezii A. Bartilla (E. Winkler)
 VIENA, 19/I., Sommergeasse 1.
 Să se cêră pretutindenea apriat apa
 de dinți a lui Bartilla. Denunțări de
 falsificare vor fi bine plătite. La locu-
 rila, unde nu se pôte capeta, triant 7
 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco; 16 sticle
 cu 9 cor. franco.
 Se capetă în BRAȘOV la farmacia
 D-ului Victor Roth.

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.
 Se vinde cu bucata, cu prețul de fabrică,
 per cassa se dă sconto de 8%.

FRAȚII ȘIMAY
 Brașov, Têrgul grăului nr. 3.
 Trusouri complete pentru mirese;
 deposit de ALBITURI și PANZERII de masă;
 asortiment bogat de Confecțiuni pentru
 dame, articole de modă, indigene și străine.
 Se primesc comande pentru vestminte
 de dame și bărbați, care se vor executa cât se
 pôte cu gust, solid și punctual, cu prețuri moderate.
 Deposit mare de Pânza de Olanda și Pânzături
 calitatea cea mai bună.

Cele mai nouă și mai moderna
 Perdele de dantelă și lant.

Săpun SCHICHT.

MARCA:
 Cerbu seu Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor
 și prin urmare și
 cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vêtămătore.

Se capetă pretutindenî

La cumpărare să se observe, ca pe fie care bucata de săpun
 să fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.
 67—00.(725)

Fie-care cumpărator al acestui cognac este îndreptățit a-l presenta (în embalajul original) institutului indicat (Viena IX) spre analiză gratuită.

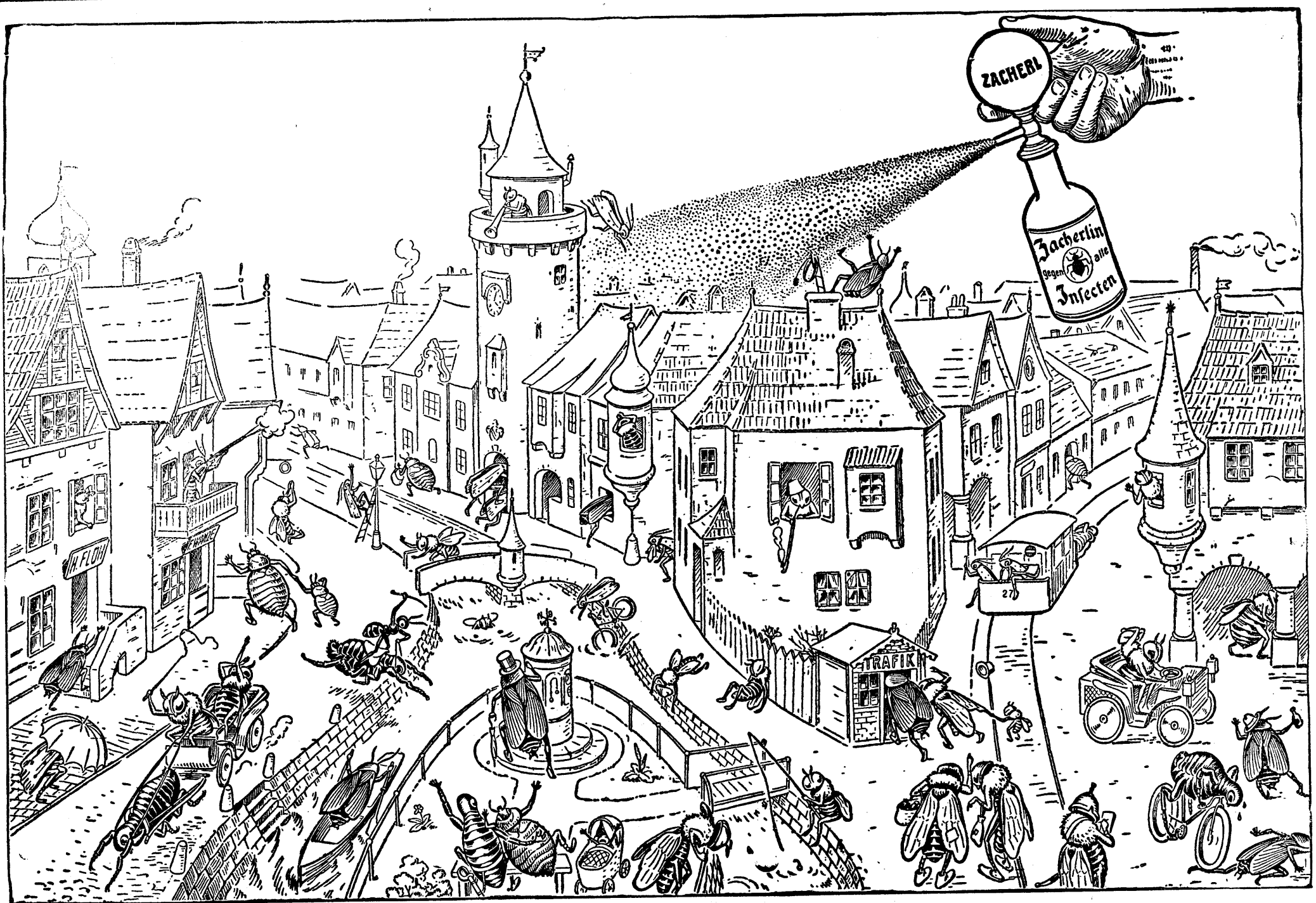
Aprobat de primele capacități ale clinicei din Viena.
 Prima destilerie de cognac triestină Camis și Stock în Bar
 cola la Triest recomandă

Cognac medicinal

indigen, după sistem francez cu dop de controlă al institutului
 de analiză al Reun. gen austr. a farmaciștilor din Viena.
0 sticlă cor. 5.—, jum. sticlă cor. 2-60.
 Se află de vëndare în tôte bęcăniile și magazinele de delicatose din Brașov.

Fie-care cumpărator al acestui cognac este îndreptățit a-l presenta (în embalajul original) institutului indicat (Viena IX) spre analiză gratuită.

Controla chimicã a institutului pentru analizarea
 vegetalilor și beuturilor aprobat de înaltul ces. Reg.
 ministeriu al internelor. Viena X, Str. spitalului 31.

Dacă dorești Zacherlin de cel renumit,
 N'ul cumpêra în hârtie învêlit.
 În sticle se vinde cel veritabil
 Cu drept de marcã, și-i admirabil,

Ce-ți vine și si nôpte într'ajutor
 Și te feresce de plaga insectelor,
 Ca se te convingi mai pe deplin
 Cantă după placatul lui Zacherlin.